

Glossary

High School Level

Chemistry Glossary

English / Karen

Translation of Chemistry terms based on the Coursework for Chemistry Grades 9 to 12.

Word-for-word glossaries are used for testing accommodations for ELL/LEP students

THE STATE EDUCATION DEPARTMENT / THE UNIVERSITY OF THE STATE OF NEW YORK / ALBANY, NY 12234

P-16

Office of Elementary, Middle, Secondary and Continuing Education and Office of Higher Education
Office of Bilingual Education and Foreign Language Studies

<http://www.emsc.nysed.gov/biling/>

THE UNIVERSITY OF THE STATE OF NEW YORK
Regents of the University

BETTY A. ROSA, <i>Chancellor</i> , B.A., M.S. in Ed., M.S. in Ed., M.Ed., Ed.D.	Bronx
T. ANDREW BROWN, <i>Vice Chancellor</i> , B.A., J.D.	Syracuse
NAN EILEEN MEAD, B.A.	Manhattan
JOSEPHINE VICTORIA FINN, B.A., J.D.	Albany
BEVERLY L. OUDERKIRK, B.S., M.S.	Saratoga
ELIZABETH S. HAKANSON	Onondaga
CATHERINE COLLINS, B.S., M.S., Ph.D.	West New York
JAMES R. TALLON, R., B.A., M.A.	Binghamton
ROGER TILLES, B.A., J.D.	Great Neck
JUDITH JOHNSON, B.A., M.A., Ed.D.	Mid-Hudson
LUIS O. REYES, B.A., M.A., Ph.D.	New York
LESTER W. YOUNG, JR., B.S., M.S., Ed. D.	Oakland Gardens
CHRISTINE D. CEA, B.A., M.A., Ph.D.	Staten Island
WADE S. NORWOOD, B.A.	Rochester
JUDITH CHIN, B.S., M.S.,	Queens
KATHLEEN M. CASHIN, B.S., M.S., Ed.D.	Brooklyn
JAMES E. COTTRELL, B.S., M.D.	New York

Commissioner of Education

President of The University of the State of New York

MARY ELLEN ELIA

Executive Deputy Commissioner

ELIZABETH BERLIN

The State Education Department does not discriminate on the basis of age, color, religion, creed, disability, marital status, veteran status, national origin, race, gender, genetic predisposition or carrier status, or sexual orientation in its educational programs, services and activities. Portions of this publication can be made available in a variety of formats, including Braille, large print or audio tape, upon request. Inquiries concerning this policy of nondiscrimination should be directed to the Department's Office for Diversity, Ethics, and Access, Room 530, Education Building, Albany, NY 12234. Requests for additional copies of this publication may be made by contacting the Publications Sales Desk, Room 319, Education Building, Albany, NY 12234.

CHEMISTRY GLOSSARY - HIGH SCHOOL LEVEL

English	Karen
A	A
absolute alcohol	သံးလဲလဲ - အအါကတၢ် ဃါယုၣ်အသးဒီးထံ ၁% ဖိလီၤ.
absolute temperature scale	တၢ်ကီၢ်တၢ်ခၢၣ်အလၢအပွဲၤ အတၢ်ထီၣ်
absolute zero	တၢ်ကီၢ်တၢ်ခၢၣ်လုတက့ၣ် ခီးတယၢ်ဝဲလၢအမ့ၢ်တၢ်အခၢၣ်တတၢ်အနီၣ်ဂံၢ်
absorbency	တၢ်ထီၣ်တၢ်ခွးဘၣ်ယး တၢ်တမံၤမံၤအံၤဖဲတၢ်ကပီၤလဲၤဒီယုၣ်အီၤအခါ ဆူးသဝံးထီၣ်ကွံၣ်အီၤန့ၢ်ထဲလဲၣ်အဂ့ၢ်.
absorption	ဆူးသဝံးထီၣ်တၢ်
absorption coefficient	ဂံၢ်ခွးထီၣ်ယု တၢ်တမံၤမံၤအတၢ်ဆူးသဝံးထီၣ်တၢ်ဆံးအါဆံးအါ
absorption plant	တၢ်မ့ၢ်တၢ်ဘိလၢအဆူးသဝံးထီၣ်တၢ်
absorption tube	ကျိဘိဆူးသဝံးထီၣ်တၢ် မ့တမ့ၢ် ပီဘိဆူးသဝံးထီၣ်တၢ်
accelerated filtration	မၤချထီၣ် တၢ်ခွးလီၤဖးလိၣ်သးအဆၢ
acceleration agent	တၢ်တမံၤမံၤလၢ အယုၣ်သးဒီး အသဟီၣ်ဒၣ်ဝဲ, တၢ်တမံၤမံၤလၢအမၤချထီၣ်န့ၢ်တၢ်
accelerator	တၢ်အပီးအလီၤတခါလၢ အဒူးဆူၣ်ထီၣ်တၢ်ယုၣ်တၢ်အသဟီၣ်
accelerometer	တၢ်အပီးအလီၤ ဒ်သီးကထီၣ်ကွၢ်တၢ်ယုၣ်တၢ်ချအသဟီၣ်အိၣ်ထဲလဲၣ်ထဲလဲၣ်
acceptor	တၢ်တမံၤမံၤလၢ အတူၢ်လိၣ်တၢ်အဂၤတမံၤသ့
accuracy	တၢ်ပၢ်ဖျါ တၢ်လီၤတၢ်အိၣ်ထဲလဲၣ်အဂ့ၢ်
acetaldehyde	အစံၣ်တံၣ်ခံၣ်ဟး, တၢ်ထံလၢအလွဲၣ်တၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲၣ်အူအီၤသ့
acetone	အစံၣ်တီ, တၢ်ထံလၢအလွဲၣ်တၢ်အိၣ်တၢ်ခိးဘၣ်တၢ်စူးကါအီၤဒ်တၢ်မၤကတုၣ်လီၤတၢ်တခါ
acetylene	အစံၣ်တံၣ်လု, ဂၢ်သဝံလၢအနၢယဲဒီး ဘၣ်တၢ်စူးကါအီၤဒ်တၢ်ခွဲၣ်ကဲၤထီၣ်မ့ၢ်အူအဂီၢ်
acetylene series	အစံၣ်တံၣ်လုကလုၣ် လၢအရၢၢ်လီၤသးတခါဘၣ်တခါ
acid	အဲးစူး, တၢ်တမံၤလၢ အအိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်ဂီၤမၤဟးဂီၤတၢ်ဂံၢ်သဟီၣ် လၢအဘၣ်ယးဒီးဂၢ်အတၢ်ဖိတၢ်လံၤတခါ, ဂၢ်ဆံၣ်
acidic	အိၣ်ဒီး အဲးစူးဂံၢ်သဟီၣ်, အိၣ်ဒီးဂၢ်ဆံၣ်သဟီၣ်
acid anhydride	အဲးစူး, ဂၢ်ဆံၣ် အဲၣ်ဟးခြး
acid-base indicator	တၢ်တမံၤလၢ နီၤဖးပဲၣ်ဖးဒီးပၢ်ဖျါန့ၢ်ဝဲ အဲးစူးဒီးဘူး
acid-base neutralization	ယါယုၣ်က့ၤ အဲးစူးဒီးဘူး ဒ်သီးအဂံၢ်သဟီၣ်တၢ်ဒ်သီးလိၣ်သးခဲမံၤကပၢ်ဖျါလီၤမ့ၢ်ကွံၣ်ဝဲ
acid-base titration	တၢ်ထီၣ်ခွးယါယုၣ်ဝဲ အဲးစူးဒီးဘူး ဒ်သီးကဒီးန့ၢ်ဘၣ် တၢ်အစၢတမံၤမံၤ
acid radical	အဲးစူး ခဲၣ်ခံၣ်ကၢၣ်, ဂၢ်ပၢ်ဖျါအနီၣ်ဂံၢ်တခါလၢအကဲထီၣ်သးဒီဖျါ တၢ်ထူးကွံၣ် ဟဲၣ်ထီၣ်ကွံၣ်(န) လၢဂၢ်ဆံၣ်ထံအကျါ
acid rain	တၢ်စူၤထံလၢ အဲးစူးအိၣ်ဝဲ, အဲးစူးတၢ်စူၤထံ
acid salt	အဲးစူး အံၤသ့
acid treating	ဒူးအိၣ်ဂီၤမၤဟးဂီၤဝဲလၢ အဲးစူး
acidic titrant	အဲးစူးဒူး တဲးတရဲး, ဂၢ်ဆံၣ်ထံအဂံၢ်ပၢ်ဖျါ
acidification	တၢ်ခွးအိၣ်ထီၣ် တၢ်အဆံၣ်သဟီၣ်, တၢ်ခွးကဲထီၣ်အဲးစူး
acidimeter or acidometer	တၢ်ပီးတၢ်လီၤလၢ အယုၣ်သ့ၣ်ညါ အဲးစူးဂံၢ်သဟီၣ်လၢအအိၣ်လၢတၢ်တမံၤမံၤအပူၤ
acidity	တၢ်ပၢ်ဖျါ တၢ်အဆံၣ်သဟီၣ်အိၣ်ထဲလဲၣ်, တၢ်ပၢ်ဖျါ အဲးစူးအသဟီၣ်ဆူၣ်ထဲလဲၣ်
action	တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ
actinide series	ဂၢ်စီလၢအဆူၣ်ခံၣ်ယိၣ်တၢ်ကီၢ်သဟီၣ် လၢအရဲၣ်လီၤသးတခါဘၣ်တခါ
actinium	ရူၣ်ခံၣ်ယိၣ်အဲးထဲး, တၢ်တမံၤလၢအလီၤဂၢ်ဒ်စုတီၢ်ထဲးအကံၢ်အစီ, ဂၢ်အတၢ်ဖိတၢ်လံၤ ဂၢ်ထံးတမံၤ လၢအဘၣ်တၢ်ပၢ်ဖျါအီၤ ဒ်အမ့ၢ်နီၣ်ဂံၢ် ၈၉
activated complex	နီၣ်ခါမံၤပၢ်ဖျါကဲထီၣ်ဆူတၢ်တမံၤယီၤလၢ အဟူးဝဲဂဲၤဝဲဒီးကဲထီၣ်တၢ်သ့
activated support	တၢ်ဆီၣ်ထွဲလၢ အဒူးကဲထီၣ်တၢ်မၤနီၣ်နီၣ်
activated water	ထံလၢအဘၣ်တၢ်မၤဂ့ၤထီၣ်အီၤ ဒီဖျါတၢ်ခွးလဲၤဒီဂၢ်လီၤမ့ၢ်အူတဆံးတက့ၢ်ဆူထံကျါ လၢတၢ်မၤကဆဲးတဆဲးတၢ်ကတုၣ်အါထီၣ်အဂီၢ်
activation	ဒူးဟူးထီၣ်ဂဲၤထီၣ်တၢ်, ဒူးဆူၣ်ထီၣ်တၢ်ဒီးမၤကဲထီၣ်တၢ်အက့ၢ်အဂီၢ်.

CHEMISTRY GLOSSARY - HIGH SCHOOL LEVEL

English	Karen
activation energy	ဝံင်သတီင်လၢ အဒူးအါထီင်ဝီင်ထီင်တၢ်ဟူးတၢ်ဝဲၤ တၢ်ဖိးမၤကဲထီင်တၢ်ပတီၢ်
activator	တၢ်ဖိးတၢ်လီတမံၤလၢ အဒူးဟူးထီင်ဝဲၤထီင်တၢ်, အဒူးဆူင်ထီင်တၢ်ဖိးမၤကဲထီင်တၢ်
active centers	တၢ်မူတၢ်ဝဲၤ လီၢ်ခၢၣ်သးတဖၣ်
activity	တၢ်ဖိးမၤဟူးဝဲၤ
activity series	တၢ်ရဲၣ်လီၤသးတခါတၢ်တခါ လၢအဘၣ်သးဒီး တၢ်ဖိးမၤဟူးဝဲၤတကလုၣ်
addition agent	တၢ်တမံၤမံၤလၢ အဘၣ်တၢ်ထၢန့ၣ်အါထီင်အီၤလၢခဲ
addition polymer	တၢ်အမိၢ်ပွၢ်တခါလၢအအိၣ်ဒီးမိၣ်လံၣ်ခယူအက့ၢ်အဝီၤလၢ အဘၣ်တၢ်ထၢန့ၣ်အါထီင်အီၤလၢခဲ
adhesive	တၢ်စဲဘူးလိၣ်သး
adiabatic calorimeter	တၢ်ဖိးတၢ်လီတမံၤလၢ အပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ကိၢ်အတၢ်န့ၣ်လီၤဟးထီင် လၢအထီၣ်ဒူးတၢ်ထူးထီၣ်တၢ်ကိၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဆူးသဝံးထီၣ်တၢ်ကိၢ် လၢတၢ်တမံၤမံၤအပူၤ.
adiabatic flame temperature	မ့ၣ်အူလၢတၢ်ကိၢ်သွး လၢအပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ကိၢ်အတၢ်န့ၣ်လီၤဟးထီၣ်ဆူအပူၤဒ့ၣ်ဝဲ
adsorb	တၢ်ဟံးန့ၢ်ပၣ်ဖျိၣ်တၢ်ဆူ တၢ်ဖိးဘၣ်ခိၣ်
adsorbent	တၢ်တမံၤမံၤလၢ အဒူးကဲထီၣ် တၢ်ဟံးန့ၢ်ပၣ်ဖျိၣ်တၢ်ဆူ တၢ်ဖိးဘၣ်ခိၣ်
adsorption	ဒူးစဲဘူးလိၣ်သး တၢ်သဝံ မ့တမ့ၢ် တၢ်အထံအနီၣ် လၢတၢ်အကီၢ်လီၢ်တခါခါ အဖီခိၣ် န်သိးကဒူးကဲထီၣ် ဖဲးဘၣ်ဘူတလါ တခါလၢ အကျးဘၢတၢ်
adsorption isobar	အဲးတစီၣ် အၣ်ဆိၣ်ဘါ, လံၣ်တၢ်ပြီၤလၢအဒူးန့ၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဟံးန့ၢ်ပၣ်ဖျိၣ်အတၢ်လီၤဆီလိၣ်သးဖဲတၢ်ဆိၣ်သနး အိၣ်တပယူၣ် ယီၤအခါ
adsorption isotherm	အဲးတစီၣ် အၣ်ဆိၣ်သ့ၣ်, ဝံင်သဝံအတၢ်ဆိၣ်သနး ဒီး အတယၢ်ယၢ အတၢ်ဘၣ်ထွဲ လၢအတၢ်ထူးထီၣ်တၢ်ကိၢ်လီၢ် ဖဲတၢ်ကိၢ်အိၣ်တပယူၣ်ယီၤအခါ
agent	တၢ်တမံၤမံၤလၢ အဒူးကဲထီၣ်သ့တၢ်အသတီၣ်တခါခါ
air pressure	တၢ်အတတီၣ်ဘၣ်သးကလံၤကထၢလၢ တီၣ်ခိၣ်အမဲၣ်ဖိးခိၣ်
alcohol	သး
aldehyde	အဲခံၣ်ဟး
alicyclic hydrocarbons	အဲလံၣ်စဲးကလး ဟးဒြိၣ်ကၣ်ဘိၣ်
aliphatic hydrocarbons	အဲလံၣ်ဖဲးကလး ဟးဒြိၣ်ကၣ်ဘိၣ်
alkalescency	တၢ်မၤအသးလၢ အကမိၣ်ကဲထီၣ် အဲၣ်ကၣ်လံၢ်
alkali	အဲၣ်ကၣ်လံၢ်
alkali metal	တၢ်တမံၤမံၤလၢအပၣ်ယုၣ်လၢ ဝံင်အတၢ်ဖိတၢ်လံၤအနီၣ်ဝံင်ဘၣ်ဘၣ်ကရူၢ် ၁ အပူၤ
alkane	အဲၣ်က့
alkane derivative	တၢ်ဟဲလီၤစၢလၢ အဲၣ်က့
alkaline	လၢအဘၣ်သးဒီး အဲၣ်ကၣ်လံၢ်
alkaline earth metals	တၢ်တမံၤမံၤလၢအပၣ်ယုၣ်လၢ ဝံင်အတၢ်ဖိတၢ်လံၤအနီၣ်ဝံင်ဘၣ်ဘၣ်ကရူၢ် ၂ အပူၤ
alkene	အဲၣ်လခဲ
alkyl group	အဲၣ်လခါ ကရူၢ်
alkyne	အဲၣ်လခဲ
allotrope	အဲလိၣ်ကြီး, တၢ်အမိၢ်ပွၢ်အက့ၢ်အဝီၤအိၣ်အါန့ၣ်ခဲခါ
allotropy	အဲလိၣ်ကြီးဖဲၣ်, လၢအဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်အမိၢ်ပွၢ်အက့ၢ်အဝီၤအိၣ်အါန့ၣ်ခဲခါ
alloy	တီၢ်ထးလီၤဆီတမံၤလၢ တီၣ်လၢပနံၣ်ခဲကလုၣ် မ့တမ့ၢ် အစ့ၤကတၢ်တီၣ်လၢပနံၣ်ခဲကလုၣ်ဒီးတၢ်ဝဲပၣ်ဖျိၣ်ကဲထီၣ်တၢ်
alpha emission	တၢ်ထူးထီၣ် ရူဒ်ၢ်ယိၣ်အဲးထံးအဲလဖၣ်ဝံင်ကမ့ၣ်
alpha particle	ရူဒ်ၢ်ယိၣ်အဲးထံးအဲလဖၣ်ဝံင်ကမ့ၣ်
alternating current	လီၤမ့ၣ်အူတကလုၣ် လၢအဟဲထီၣ်ဖဲ ပုၤစူးကါ ဂ့ၣ်န့ၣ်တၢ်အခါ
alum	လၢၢ်ဆိၣ်
alumina	အလူမီနီၣ်န့ၣ်
aluminate	အလူမီနီၣ်နး

CHEMISTRY GLOSSARY - HIGH SCHOOL LEVEL

English	Karen
aluminum	အလူမီနီယမ်
amalgam	တိုက်ထေးလီဆီတမ်လော၊ မှန်ကျွန်ရုံပုပ်ဝဲ
amino acid	အမိုင်နိုက် အဲးစး
ammonia	အမိနုယါ
ammonia liquor	အမိနုယါအထဲ
ammonification	အမိနုယါအတက်ကဲထီပုံ
ammonium	အမိနုယါဂ်
ampere meter	တက်ပီးတက်လီလော၊ အထိုင်ခွေးဝဲ လီမုန်အူအလာတဖန် အလဲအိုင်ဆဲးအါဆဲးအါ
amphiprotic	အဲဖဲပရီတူး
amphoteric	အိုင်ယုဒ်ဒီး၊ အဲးစူးဒီးဘူး၊ ခဲမဲလောဂ်အပနီဂ် အယီဂဲလီဂ်သုဝဲခဲကပလီဂ်
amphoterism	အဲဖဲပရီတူး
analysis	တက်ယီထံနီဖူးသုဂ်ညါတက်တမံမဲ
analytical balance	စီပီဂ်ဘုဒ်ယးဒီး၊ တက်ယီထံနီဖူးသုဂ်ညါတက်တမံမဲ
analytical chemistry	တက်ယီထံနီဖူးဘုဒ်ယး၊ တက်ကူဂ်သုဘုဒ်ထွဲဒီးဂဲအတက်ဖိတက်လဲတဖန်
analytical reagent	တက်တမံမဲလော၊ အဘုဂ်တက်ယီထံနီဖူးအီ
angle	တက်အနာဂ်
angstrom	အဲစတရီ
anhydride	အဲဂ်ဟးဒရူး
anhydrous	အဲဂ်ဟးဒရူး
anion	အါရီအမိဂ်
anode	အဲနိုး
antacid	တက်တမံမဲလော၊ အမလီစဂ်ကျဲအဲးစူးအသဟီဂ်
antienzyme	တက်တမံမဲလော၊ အထီခါ အဲဂ်ဂါဂ်ဘါ
antichlor	တက်တမံမဲလော၊ အဘုဂ်တက်စူးကါအီ၊ ခဲသီးကမဟးမဂ်ကွဲဂ် ကလိဂ်ရူအဘျဲဂ်အဲဂ်တဖန်
antifebrin	အဲထံဂ်ဖဲပရူဂ်၊ ဂဲဂ်ကီဂ်လိဂ်တခါလောအလီဂဲဒီးသုဂ်လုဂ်
antifoaming agent	တက်တမံမဲလော၊ အကြီဆါ၊ တက်အသဘုဂ်ကဲထီဂ်တက်
antifreeze	တက်ကြီဆါ၊ ထံကီဂ်လိဂ်အတက်ကဲထီဂ်သး
antimatter	အဲထံဂ်မဲဂ်တဂ်၊ တက်မိဂ်ပုဂ်တခါခါဖဲအပပ်ဖိုင်သးဒီးတက်အသးအကဲဂ်တခါအကတီဂ် အကဲထီဂ်ကုဂ်ဂဲသဟီဂ်
antimony	အဲထမိဂ်နီဂ်၊ ဂဲဂ်အတက်ဖိတက်လဲတခါလော၊ အဲတီမူးနီဂ်ဂဲဂ်အိုင် ၁၅
antioxidant	အဲထံဂ်အီးစဲဒီး၊ တက်ဖိတက်လဲတခါလောအကြီယုဂ်တက်ထာနုဂ်လီအီးစဲဂ်ကူဂ်(န)
antiseptic	တက်မာသံတက်ဖိဒဲဖိယာလော၊ ပထံဂ်လောပမဲဂ်တသုဘုဂ်တဖန်
aqua	ထံတကလုဂ် လာပုဂ်ကညီမာဒူးကဲထီဂ်
aqueous	တက်အထံအနီ အိုင်အါထဲထံဇီ
argon	အဲဂ်ကီဂ်
aromatic	အဲရီမဲးတူး
arsenic	အဲဂ်ဆဲးနူး
arsenic trioxide	အဲဂ်ဆဲးနူး၊ ကြိုင်အီးဆဲး
arsenical	ဘုဂ်ယးဒီး၊ အဲဂ်ဆဲးနူး၊ ပပ်ယုဂ်ဒီးအဲဂ်ဆဲးနူး
arsenide	အဲဂ်ဆဲးနူး
artificial radioactivity	ရူဂ်ဒီဂ်ယိုင်အဲးထံး လောအဘုဂ်တက်မာဒီးအီ
assistant	ပုဂ်မာစာဆီဂ်ထွဲတဂ်
association	တက်ကရုဂ်ကရီ
atmosphere	ကလဲကထာလောအဂါယုဂ်ဟီဂ်ခိဂ်ဖျာဂ်
atmospheric pressure	ကလဲကထာအတက်ဆီဂ်တက်လီဘုဂ်လဲလော၊ ဟီဂ်ခိဂ်မဲဂ်ဖဲးအလီ
atom	အဲးထာဂ်၊ အဲလဲမဲး အကမံဂ်ဖိအဲးထာဂ်၊ လောအဒူးအိုင်ထီဂ်(ဂဲ)အတက်ဆီတလဲခဲးမဲးကရီ၊ ကူးကုအဲးထာဂ်လော

CHEMISTRY GLOSSARY - HIGH SCHOOL LEVEL

English	Karen
	အဖူးအိတ်ထိပ်ဂ်အတင်ဆီတလဲသး
atomic absorption spectrometry	တင်ထိပ်ဖူးဝဲလတင်မံၤအဖိခိတ် ဘၣ်ယးတင်ဆူးသဝံးထိပ် တင်ကပီၤအဲးထၢၣ်အိတ်ထဲလဲၣ်အဂ့ၢ်
atomic bond	တင်လၢအမၤစဲဘူးပပ်ဖျိတ်ထိပ် အဲးထၢၣ်တခါဒီးတခါ
atomic mass	အဲးထၢၣ်တဖျိတ် အတယၢ်အယၢ
atomic mass unit	တင်တယၢ်အယၢ လၢအခိသိးလိာ်သးဒီး 12(Carbon Isotope)အဲးထၢၣ်တဖျိတ်1/12 အတၢ်ယၢ
atomic pile	အထီမူး မၤ, တင်လၢအဖူးကဲထိပ်နူကလဲယါ
atomic radius	အဲးထၢၣ်တဖျိတ်အကဝီၤဒံဝ်
atomic weight	အဲးထၢၣ်တဖျိတ် အတယၢ်အယၢလၢ အအိတ်လီၤတံၢ်လီၤဆဲးကိးဆဲးကိးကတီၢ်ဒီး
attraction	တင်ထူးန့ၢ်တၢ်
Avogadro's constant	အဂ့ၢ်ဘိတ်ကါထီ အနီၣ်ဂံၢ်လီၤတံၢ်
azeotropic	အဲးစံၢ်ယိတ်ထရီပူး
B	B
baking powder	တင်ကမူၣ်တကလုာ်လၢ ပုၤစူးကါအီၤလၢ တင်လၢကိတ်အဂီၢ်
baking soda	ဘူးခဲဆိတ်ဒုတ်, ဆီဒုတ်လၢတဟၢကိတ်အဂီၢ်
balance	ခဲခိယာ်ဘးဒ်သိးလိာ်သး, တင်ခဲခိအယၢအိတ်ထဲသိးသိး
balanced equation	ဘဲလဲး အံၣ်ခွၢၣ်, တင်ထိပ်ယူလၢအမၤပုၤထဲသိးတၢ်
barium	ဘုၣ်ရံၣ်ယၢၣ်
barium carbonate	ဘုၣ်ရံၣ်ယၢၣ် ကၢၣ်ဘိတ်နဲး
barium chloride	ဘုၣ်ရံၣ်ယၢၣ် ကလိပ်ရဲး
barium nitrate	ဘုၣ်ရံၣ်ယၢၣ် နဲးထရဲး
barium sulfate	ဘုၣ်ရံၣ်ယၢၣ် ဆၢၣ်လဖဲး
barometer	ဘၣ်ရိတ်မံထၢၣ်, နီၣ်ထိပ်ကလံၤအတၢ်ဆိတ်သနဲး
barometric pressure	ဘၣ်ရိတ်မံထၢၣ် ဖရၢၣ်, တင်ဆိတ်သနဲးလၢတၢ်ထိပ်ကလံၤပပ်ဖျိတ်
base	ဘူး, ဂ်အတၢ်ဖိတၢ်လဲတမံၤလၢ အဖူးကဲထိပ်ဝဲ အံၣ်သုတ် ဖဲအလဲပပ်ဖျိတ်မၤတၢ်ဒီးအဲးစူးအခါ
basic anhydride	ဘူးစူး အၢၣ်ဟဲးဒြီး, ဂ်ပပ်ဖျိတ်လၢအဘၣ်တၢ်ယုထံၣ်န့ၢ်အီၤဖဲတၢ်ထူးလီၤဖးကွံာ် ဂ်ပပ်ဖျိတ်ကျိတ်ကျိးအါခါအကျါ
battery	ဘဲးထရံၣ်, တင်တမံၤလၢပုၤထၢၣ်ဆူသိလုၣ်, နုၣ်ရံၣ်, ကွဲးလုလီၤဒီးတၢ်အဂၤ လၢအဟ့ၣ်ထိပ်လီၤသဟီၣ် ဒ်သိးကမၤတၢ်
bauxite	ဘီးဆဲး, လၢကံပံာ်
beaker	ဘံၣ်ကၢၣ်သလၢ လၢအထိးနါအိတ်ဒီးအနီး ဘၣ်တၢ်စူးကါအီၤလၢ တၢ်ယုမၤကွၢ်တၢ်အဒးပုၤ
beneficiation	တၢ်ဒူးအါထိပ်မုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်အတၢ်န့ၢ်ဘျူးခီဖျိတ်ထူးကွၢ်တၢ်လၢအလုၢ်အပူၤတအိ တ်သုတ်တဖၣ်
Benz-aldehyde	ဘဲး အၢၣ်လဒံၣ်ဟး, တင်ထံလၢအလွၢ်တအိတ်ဒီးအနၢၣ်ခိသိးသုတ်အဲ(လ)မိတ်
benzene ring	ဘဲၣ်ဆူရူ, ခၢၣ်ဘိတ်ယုဖျိတ်အတၢ်ဖဲဘူးတရဲးလိာ်အသးဖျိတ်ထီၣ်လၢ ဘဲဆူအကျါ ဒီး မိတ်လဲၣ်ခယူလၢန့ၢ်မူန့ၢ်ဆီသုတ်တဖၣ်
benzene series	ဘဲၣ်ဆူကလုာ်လၢ အရဲၣ်လီၤသးတခါဘၣ်တခါ
benzene sulfonic acid	ဘဲၣ်ဆူ ဆၢၣ်လဖီနဲး အဲးစူး
benzenoid	ဘဲၣ်စိၢ်နွဲး, လၢအအိတ်ဒီး ဘဲဆူအကွၢ်အဂီၢ်
Benzedrine	ဘဲၣ်ဆဲးဒြီး, ကသံၣ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါ (တဖိးသဲးစး) ဒီးကသံၣ်ကူစါယါဘျိးသံၣ်လၢအတၢ်သးစၢၢ်ဆၢလီၤမၢ်ကွံာ်(ဖိးသဲးစး)
benzoic acid	ဘဲစိဝူး အဲးစူး
benzyl alcohol	ဘဲၣ်စါ သဲးထံ
berkelium	ဘၣ်ခဲၣ်လဲၣ်ယၢၣ်

CHEMISTRY GLOSSARY - HIGH SCHOOL LEVEL

English	Karen
beryllium	ဘိုင်ဆူလ်ဗီယာမ်
beta particle	ရူဒ်ဖ်ဗီယိုအဲဒ်းဘိုင်တိုင်ဂ်ကမ္မာ
binary compound	ဘာနရိုင်ဂ်ပင်ဖိုင်
binder	တင်္ဂလီအမာစဲဘူးတင်၊ စဲးဖိကဟင်လီအစာကဒိုင်တင်
binding energy	ဂ်သဟိုင်လီတင်မာစဲးဘူးတင်
biochemical	ဘာဂ်အိုင်ခဲမုကပ်၊ တင်မူတင်မင်ဂ်
bismuth	ဘူးစဲး
bleach	ကသံကသီလီအမာဝါထိုင်တင်၊ ဒီးမာဒီတဒါတင်ဆူးတင်ဆါ
blowing agent	ဘလိဉ်အုကူး၊ တင်မိုပုဂ်တခါလီအဒူးအိုင်ထိုင်ဆဲအကွင်အဂီဒီဖိုတင်ဒူးအိုင်ထိုင်အကျါအကျဲလီ တင်ဖိတင်လံ သုဂ်တဖင်အလဲဒိုင်ဘိုင်ဝဲ တင်မာကီထိုင်အတင်ဆီတလဲ
boiler scale	ဘွဂ်လင်စကွ၊ ထံချီကလင်ထိုင်အတင်ပင်ပနီဂ်
boiling	ထံကလင်ထိုင်
boiling point elevation	တင်ပနီဂ်လီတင်မာနီဂ်အီဒ်သီးကသုဂ်ညါဘိုင်ထံကလင်ထိုင် ဟဲထိုင်ထိုင်ဆူအဖီခိုင်
bond	စာယင်တင်ခဲမံကျဲကျဲတပူလီ
bond angle	တင်သနာဂ်လီ တင်စာယင်တင်ခဲမံအဘာဂ်စာ
bond energy	ဂ်သဟိုင်လီ တင်စာယင်တင်ခဲမံကျဲကျဲအဂီဂ်
bonding	ကဲထိုင်တင်စာယင်တင်ခဲမံကျဲကျဲတပူလီ
borax	ဘီရဲး
boric acid	ဘီရူးအဲးစူး
boron	ဘိုင်ရိုင်
boron carbide	ဘိုင်ရိုင်ကပ်ဘီး
boron hydride	ဘိုင်ရိုင်ဟူးဒြီး
boron nitride	ဘိုင်ရိုင်နဲးထြီး
boron silicate	ဘိုင်ရိုင်ဆံဂ်လင်ကူး
bottle	ပလီ
Boyle's law	ဘွါအတင်သိုင်တင်ဘျာတင်ပင်ဖျါ
brake fluid	သိတကလင်လီ ပုဂ်စူးကါအီလီ၊ စဲးဖိကဟင်လီ အဒူးဆိကတီတင်
branch-chain	ပုံလဲဘဲထိုင် ဒီဖိုဘူးထီလိင်သးတခါဒီးတခါ
brass	တိုင်ဘီ
brazing	တင်သုတင်ဘိုင်တမံလီ အမာစဲဘူးတင်ထူးတဖင်ကဒဲကဒဲ ဒီဖိုမုဂ်အူ
breeder reactor	ဘရဲတင်ရိုင်အဲထာဂ်၊ နယူချဲယါတင်ဖိုင်ဆါလီအဒူးကဲထိုင်တင်နီဖးလီအဲထီ(မ)နူချဲယူးအတင်ဖိတင်လံ သုဂ်တဖင်
bright-line spectrum	တင်ကပီအကျဲဘီကဲထိုင်ဆူတင်အလွဲကလင်ကလင်လီပထိုင်ဘိုင်သု
brine	အံသင်ထံလီ အံသင်ပင်အါ
bromine	ဘရိုင်မဲး
bronze	တိုင်သု
buffer	ဘူးဖာဂ်
Bunsen burner	ဘာစင်တဒိုင်အူထိုင်တင်
burette	ဘူရဲး
burning	တင်အိုင်ဂီလင်တင်၊ မုဂ်အူအိုင်တင်
butane	ဘူဂ်တု
butylene	ဘူဂ်တလု
butyl	ဘူဂ်တါ
butyl alcohol	ဘူဂ်တါအသံးထံ
butyric acid	ဘူဂ်တရူးအဲးစူး

CHEMISTRY GLOSSARY - HIGH SCHOOL LEVEL

English	Karen
C	C
cadmium	ကဲးဒမ်ဂ်ယာ်
calcination	ခဲၣ်လဆံၣ်န့ၣ်ရှၢၣ်, မးကိၣ်ထီၣ်တချူးလၢအပံၣ်လီၤအကတီၢ်
calcite	ခဲၣ်လဆး, ခဲၣ်လဆံၣ်ယာ်ခဲၣ်ဘိၣ်န့းအလၢဂ်ဆံၣ်
calcium	ခဲၣ်လဆံၣ်ယာ်
calcium carbide	ခဲၣ်လဆံၣ်ယာ် ခဲၣ်ဘး
calcium carbonate	ခဲၣ်လဆံၣ်ယာ် ခဲၣ်ဘိၣ်န့း
calcium chloride	ခဲၣ်လဆံၣ်ယာ် ကလိၣ်ရဲး
calcium hydroxide	ခဲၣ်လဆံၣ်ယာ် ဟးဒြီဆဲး
calcium hypochlorite	ခဲၣ်လဆံၣ်ယာ် ဟပိၣ်ကလိၣ်ရဲး
calcium oxide	ခဲၣ်လဆံၣ်ယာ် အီးဆဲး
calcium phosphate	ခဲၣ်လဆံၣ်ယာ် ဖီးစဖူး
calcium sulfate	ခဲၣ်လဆံၣ်ယာ် ဆၣ်လဖူး
californium	ခဲၣ်လဖိၣ်န့ၣ်ယာ်
calomel	ခဲၣ်လိၣ်မဲၣ်
calorie	ခဲၣ်လိၣ်ရဲၣ်, တၢ်ထီၣ်အတီၤလၢ တၢ်အိၣ်တမံၤထူးထီၣ်တၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါအသဟီၣ်ထဲလဲၣ်
calorimeter	ခဲၣ်လိၣ်ရဲၣ်မံၤထာ်
camphor	ခဲၣ်ဖၢၣ်, တၢ်အသးအကံၢ်ဝါတခါလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်နၢလၢအဆူၣ်, တၢ်သ့အီၤလၢကသံၣ်ဖိၣ်, ပှၤမၤဖူးစတံးဒီးပှၤပတ်လၢတၢ်ကူတၢ်သိးအကျါ ဒိသိးကကြိယာ်တၢ်ဖိလံၤဖိယာ်
capacity	တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢကန့ၢ်ပၢၣ် မ့တမ့ၢ်ကမၤတၢ်တမံၤမံၤ, တၢ်အနီၣ်ဂံၢ်နီၣ်ဒူးပွဲၤအံၤပွဲၤန့ၣ်လၢဖဲးဖိကဟံၣ်တၢ်မၤလိၣ်တခါ
carbide	ကၢ်ဘး
carbocyclic	ကၢ်ဘိၣ်စါကလူး
carbohydrate	ကၢ်ဘိၣ်ဟးမြူး
carbonic acid	ကၢ်ဘိၣ်န့းအဲးစူး
carbon	ခါဘၢၣ်
carbon black	ခါဘၢၣ် အသ့
carbon cycle	ခါဘၢၣ် အတၢ်လဲၤတရံးသး
carbon dioxide	ခါဘၢၣ် တၢ်အီးကဆဲး
carbon disulfide	ခါဘၢၣ် တၢ်ဆၣ်လဖူး
carbon monoxide	ခါဘၢၣ် မိၣ်နီၣ်ဆဲး
carbon tetrachloride	ခါဘၢၣ် တဲးထြၢၣ်ကလိၣ်ရဲး
carbonate	ခဲၣ်ဘိၣ်န့း
carbonic acid	ခဲၣ်ဘိၣ်န့း အဲးစူး
carboxyl	ခဲၣ်ဘိၣ်စါ
carboxylic acid	ခဲၣ်ဘိၣ်စါလူး အဲးစူး
carburation	ခဲၣ်ဘျုးရဲၣ်
carcinogen	တၢ်တမံၤလၢလၢအဒူးကဲထီၣ် ခဲၣ်တၢ်ဆါသ့ဝဲ
carrier	ပှၤတၢ်ဂၢၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်တမံၤမံၤလၢအစိၣ်တၢ်ခါခါ
catalyst	ကဲးတလူး, တၢ်လၢအဒူးမၤချုး မၤဆူၣ်ထီၣ်တၢ်
catenate	ကဲးတံးန့း
cathode	ကဲးသိး
cell	စဲလ်, တၢ်အပီးအလီၤတခါလၢအကထူးထီၣ်လီၤလွၤကျါ
Celsius scale	စဲလဆံၣ်ယဲးစက့, တၢ်နီၣ်ဖးတမံၤလၢ တၢ်ထီၣ်ဒူးတၢ်ကိၣ်တၢ်ခဲၣ်အိၣ်ထဲလဲၣ်ထဲလဲၣ်အဂီၢ်

CHEMISTRY GLOSSARY - HIGH SCHOOL LEVEL

English	Karen
centigrade	စဉ်တင်ကရူး, တင်နီဖးတမံလၢ တင်ထီၣ်ခွးတင်ကီၣ်တင်ခုၣ်အိၣ်ထဲလဲၣ်ထဲလဲၣ်အဂီၢ်
centimeter	စဉ်ထံၣ်မံထာၣ်, တင်နီဖးတမံလၢ တင်ထီၣ်ခွးတင်အထီၣ်အိၣ်ထဲလဲၣ်ထဲလဲၣ်အဂီၢ်
centrifugation	စဉ်ထီၣ်ဖျါက့ၤၤ
centrifuge	စဉ်ထီၣ်ဖျါ
cerium	စံရံၣ်ယာၣ်
cesium	စံစံၣ်ယာၣ်
chain	ထး သွဲ
chain reaction	ထး သွဲအတၢ်ခီဆၢ
change	တၢ်ဆီတလဲသး
chelate	ခံၣ်လုး
chemical bond	ခဲမံကၢၣ် ဘီ, တၢ်စၢယးလိၣ်သးလၢဂၢၢ်အတၢ်ဖိတၢ်လံၤတဖၣ် အသိးအကျါ
chemical equation	ခဲမံကၢၣ် အံၣ်ခွၤၤ, ဂၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်မၤထဲသိးပွဲၤသိး
chemical equilibrium	ခဲမံကၢၣ် အံၣ်ခွၤၤလုၣ်ဘယၢၣ်, ဂၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤအတၢ်ထဲသိးပွဲၤသိး
chemical property	ဂၢ်အတၢ်ဖိတၢ်လံၤ အစိကမီၤအလုၢ်အပူၤ
chemical reaction	ဂၢ်အတၢ်ဖိတၢ်လံၤတဖၣ်ပၢ်ဖျါတုးဂဲၤဒီး ဒူးကဲထီၣ်တၢ်တမံမံၤ
chemisorption	တၢ်ဒူးစဲဘူးလိၣ်သးလၢ တၢ်တမံမံၤအဖဲးဘၣ်ခိၣ်လိၤ ဒီဖျါ ခဲမံကၢၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါတခီ
chemistry	ခဲမုးစၢၣ်, တၢ်ယုသ့ၣ်ညါမၤလိၣ်ဂၢ်အတၢ်ဖိတၢ်လံၤ ကသံၣ်ကသီဒီး ကလံၤအသိးအကၢ်တဖၣ်လၢ အပၢ်ဖျါအသး မုတမုၢ်ဘၣ်ထွဲလိၣ်သးအဆၢကတီၢ်န့ၢ် အစိကမီၤအိၣ်ထီၣ်ခိၣ်လဲၣ်, အစၢဟဲထီၣ်ခိၣ်လဲၣ်အဂ့ၢ်
chlorate	ကျိၣ်ရူး
chloride	ကျိၣ်ရဲး
chlorine	ကျိၣ်ရူ
chlorine dioxide	ကျိၣ်ရူ တၢ်အီးကဆဲး
chlorite	ကျိၣ်ရဲး
chloroform	ကျိၣ်ရိၣ်ဖိ
chlorohydrin	ကျိၣ်ရိၣ်ဟဲးဖြူ
chromatography	ခြိၣ်မတီၣ်ကရဲးမံၣ်
chrome green	ခြိၣ်, ကသံၣ်ခဲၣ်ကမူၣ်အလွၢ်လိၤလၢအအိၣ်ယုၣ်ဒီး ခရီမုယၢ်ဂၢ်ဖျါ
chromic acid	ခြိမုး အဲးစူး
chromium	ခြိၣ်မံၣ်ယာၣ်
chromium sulfate	ခြိၣ်မံၣ်ယာၣ် ဆၢၣ်လုး
circuit	စါကူး, လီယွၤကျိၤလၢအအိၣ်ဒီးလိပျံၤတဖၣ် ဒီးတၢ်အပိးအလီအလၢအပွဲၤ
citric acid	အဲးစူးအိၣ်လၢတၢ်ဆံၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ပူၤ လၢအဟ့ၣ်ထီၣ်တၢ်ဆံၣ်ရီၣ်
clamp	တံၣ်ယၢ်တၢ်ယံးယံးဒီးသိးသူးအသးအသုတသုအဂီၢ်
classical mechanics	တၢ်မၤလိၣ်နီၣ်ခိၣ်က့ၢ်ဂီၤအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ
clay	တီၣ်ခိၣ်ကပံၣ်လၢအစဲဘူး
cobalt	ကိၣ်ဘီး
coefficients	ခိၣ်အံၣ်မံၣ်, နီၣ်ဂံၢ်သံ
colligative properties	ခိၣ်လံၣ်က့ၢ်တုး ပရီပါ တံ
collision	တၢ်ဘၣ်ခိၣ်ဘၣ်ထံးလိၣ်အသး
colloid chemistry	ခိလွဲး ခဲမုးစၢၣ်
colorant	ကသံၣ်လၢ တၢ်ဘၣ်စူးကါအီၤဒ်ကဟ့ၣ်ထီၣ် တၢ်အလွၢ်လိၤလၢအလီၢ်ဘၣ်ဝဲ
colorimeter	ခၢ်လၢၣ်ရံၣ်မံထာၣ်
columbium	ခလဲဘံၣ်ယာၣ်
combination	တၢ်ပၢ်ဖျါတၢ်

CHEMISTRY GLOSSARY - HIGH SCHOOL LEVEL

English	Karen
combined gas laws	တၢ်ဘျၢတဖၣ်လၢ အဘၣ်ယးဒီး ဂၢ်သဝံပၣ်ဖှိၣ်အဂ့ၢ်
combustion	မ့ၣ်အူအိၣ်တၢ်, တၢ်အကျိၤအကျဲဖဲဂၢ်အတၢ်ဖိတၢ်လံၤတဖၣ် ပၣ်ဖှိၣ်ယၢယုၣ်သးဒီးအိးစ့ၣ်ကွၢ် လၢကလံၤကျိၤဒီး ဝုးအိၣ်ထီၣ်မ့တမ့ၢ် ထူးထီၣ်တၢ်ကိၢ်ဒီးတၢ်ကပီၤ
common ion effect	အါရီၤခွဲၣ်တၢ်မၤအသး
complex	လၢတၢ်ကန့ၢ်ပၢ်အဂီၢ်ကီၢ်, လၢအဘၣ်တၢ်မၤအိၣ်ဒီးတၢ်အကလုာ်ကလုာ်
complex ion	တၢ်ပၣ်နီၣ်ထီၣ်လၢဘၣ်ယးတၢ်တမံၤမံၤ, အါရီၤအတၢ်ကျဲၣ်ကျိၤလၢတၢ်န့ၢ်ပၢ်အိၣ်ကီၢ်
component	တၢ်အကုၤအကူၤအါမံၤအကျိၤတမံၤ
composite	ဘၣ်တၢ်မၤအိၣ်လၢ တၢ်အကုၤအိၣ်အါမံၤ
composition	တၢ်ပၣ်ဖှိၣ်အကလုာ်တဖၣ်လၢ လိၣ်ဘၣ်ဒ်သိးအကကဲထီၣ်တၢ်တမံၤမံၤအဂီၢ်
compound	တၢ်အသးအကၢ်တမံၤလၢ အကဲထီၣ်သးဒီဖျိၣ်ဂၢ်အတၢ်မၤဆၢက့ၢ်တၢ်လၢ အမိၢ်ပုၢ်ခဲမံၤ ဒီးအါန့ၣ်အန့ၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်အအါအစ့ၤလၢ အလီၤတံၢ်
compressed gas	ဂၢ်သဝံလၢ အဘၣ်တၢ်ဆီၣ်တၢ်ယးအိၣ်
concentrated solution	တၢ်အသးအကၢ်အထဲတမံၤမံၤလၢအအိၣ်ဒီး တၢ်အဂံၢ်အဘိၣ်ဆူၣ်
concentration	တၢ်အသးအကၢ်တမံၤမံၤ အတၢ်ဂံၢ်ဆူၣ်
conceptual definition	တၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျၢသ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်ပညီ
condensation	တၢ်အကျိၤအကျဲဖဲဂၢ်သဝံလဲလိၣ်အသးဆူတၢ်အထဲ
condensation polymer	ကိၣ်ဒ်ဒ်စ့ၣ်ပီၢ်လံၤမၢ်, ပီၢ်လံၤမၢ်လၢအကဲထီၣ်အသးဒီဖျိၣ်ဂၢ်သဝံလဲလိၣ်အသးဆူတၢ်အထဲအခါ
condensation reaction	တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢ အအိၣ်ထီၣ်ဖဲဂၢ်သဝံလဲလိၣ်အသးဆူတၢ်အထဲအဖၢမုၢ်
conduction	တၢ်မၤအသးကျိၤကျဲဖဲတၢ်ကိၢ် မ့တမ့ၢ် လီၤသဟီၣ်လဲၤဒီဖျိၣ်တၢ်အပီးအလီၤတမံၤ
conductivity	စိကမိၤလၢ တၢ်ကိၢ်မ့တမ့ၢ် လီၤသဟီၣ်လဲၤဒီဖျိၣ်တၢ်အပီးအလီၤတမံၤ သ့ဝဲ
conductor	တၢ်အမိၢ်ပုၢ်လၢ အပျဲလီၤသဟီၣ်မ့တမ့ၢ်တၢ်ကိၢ်လၢအကလဲၤဒီဖျိၣ်အိၣ်
configuration	ခိၣ်ဖဲ နဲၣ်တြုၤဂျၢၣ်, မိၣ်လံၣ်ခယူၤအကျိၤအိၣ်ဒီးအဲးထၢၣ်သၢနၢၣ်သၢထံးလၢအဂၢ်အကျိၤ
configurational formula	ခိၣ်ဖဲနဲၣ်တြုၤဂျၢၣ် ဖီၣ်မ့ၣ်လၢ, အဲးထၢၣ်သၢနၢၣ်သၢထံးအဂၢ်အကျိၤလၢအအိၣ်ဖဲမိၣ်လံၣ်ခယူၤအကျိၤအကျိၤအကျိၤ
conformation	တၢ်မၤကဲထီၣ်တၢ်တမံၤမံၤအကျိၤအကျိၤ
Congo red	ဂၢ်ထဲအလွၢ်ဂီၤယးလၢအဘၣ်တၢ်ဆိးကါအိၣ်ဖဲတၢ်ထီၣ်ကွၢ်မၤကွၢ်ဂၢ်အတၢ်ဖိတၢ် လံၤသ့ၣ်တဖၣ်အခါ
conjugate pair	ခိၣ်ကျဲၣ်ကုးဖဲ, မိၣ်လံၣ်ခယူၤဖျၢၣ်လၢအအိၣ်ဖဲဖျိၣ်ဟဲၣ်တြုၣ်ကွၢ်နဲၣ်အဲးထၢၣ်သၢနၢၣ်သၢထံးလၢအဘၣ်စၢၤ
conservation	တၢ်ပၣ်ကီၤယၢ်တၢ်, တၢ်ဟူးဂဲၤဖဲမၤလၢ အဒိတဒၢတၢ်တမံၤမံၤလၢ ဟးဂီၤခီလီ မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤဟးဂီၤကွၢ်
conservation of charge	ဘၣ်ယးဒီး ခုး အတၢ်ဒုးလိၣ်ထီၣ် မ့တမ့ၢ် မၤဟးဂီၤတသ့ဘၣ်အဂ့ၢ်, သန့ပၣ်ဖျိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်လၢ တၢ်မၤလီၤဖျိၣ်အကျိၤအကျိၤ အပူၤလီၤသဟီၣ်ပၣ်ဖှိၣ်သးသ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်ဂၢ်ဂၢ်ကျိၤကျိၤ
constant	လီၤတံၢ်ဝဲဒီးတဆိတလဲအသးဘၣ်
constant composition law	တၢ်ဘျၢဘၣ်ယး တၢ်ပၣ်ဖှိၣ်အကလုာ်တဖၣ်လၢ လိၣ်ဘၣ်ဒ်သိးအကကဲထီၣ်တၢ်တမံၤမံၤအဂီၢ် မၤသးလီၤတံၢ်လီၤဆဲးဒီးဆိတလဲသးတသ့ဘၣ်အဂ့ၢ်
constituent	တၢ်အကုၤအိၣ်လၢအအိၣ်ပၣ် လၢတၢ်မိၢ်ပုၢ်တမံၤမံၤအပူၤ
container	တလၢ, ပလီ, ဒီးဂုၤဂၤ, လၢပုၤဒၢန့ၣ်ပၣ်ဖှိၣ်တၢ်သ့ မ့တမ့ၢ် ပုၤဆူၤထီၣ်ဆူၤလီၤအိၣ်သ့
contaminant	တၢ်တမံၤမံၤလၢအဟဲယၢယုၣ်အသးလၢ တၢ်ချၢ
continuous spectrum	တၢ်ကပီၤအလွၢ်ဘိတဖၣ်လၢ အထွးထီၣ်တဆိတတီၢ်နီတဘျီ
controlled equipment	တၢ်ပီးတၢ်လီ လၢအိၣ်လၢ တၢ်ပၢတၢ်ဆူၤအဖိလၢ
conversion factor	ကိၣ်ဘိၣ်ဂွၢ်ထၢၣ်, တၢ်ချဲးယုလၢအပၣ်ဖျိၣ်ထီၣ်ဝဲယူၤနဲးလီၤဆီခဲအတၢ်ဘၣ်ထွဲ
coordinate covalent bond	ကိၣ်အိၣ်နဲးကိၣ်ဘုလဲးဘီ, အဲးထၢၣ်ခဲဖျၢၣ်ကဲထီၣ်သး ဖဲ အဲးထၢၣ်တဖျၢၣ် ဟ့ၣ်နီၤလီၤ အံၣ်လဲးတြု တစူၤဆူအဲးထၢၣ်အဂၢ်တဖျၢၣ်
copolymer	ကိၣ်ပီၢ်လံၤမၢ်, ပီၢ်လံၤမၢ်လၢအကဲထီၣ်သးဒီဖျိၣ်

CHEMISTRY GLOSSARY - HIGH SCHOOL LEVEL

English	Karen
	မိနိုနိုမုာ်လၢအယူနံးလီၤဆီလိာ်သးခဲဖျါပာ်ဖျါထီၣ်သးအယီ
copper	တိာ်ဂီၤ
cork	နီၣ်ဆွဲယာ်, ခိာ်ကး
corrosion	လၢအဟးဂီၤကယိကယိ, တဆိဘာ်တဆိ
covalence	ခိာ်ဘုလဲး, တၢ်ဟ့ၣ်ခိဟ့ၣ်နီၤလီၤအဲၣ်လဲးထြီတစူၢ်လၢအဲးထၢၣ်အဘၢၣ်စၢၤ
covalent bond	ခိာ်ဘုလဲး, တီ, မိာ်လဲၣ်ခယူအတၢ်စၢၤယာ်လိာ်အသးလၢအအိာ်ဒီး တၢ်ဟ့ၣ်ခိဟ့ၣ်နီၤလီၤအဲၣ်လဲးထြီတစူၢ် လၢအဲးထၢၣ်အဘၢၣ်စၢၤ
covalent molecule	ခိာ်ဘုလဲး မိာ်လ့ၢ်ကျဲး တၢ်ဟ့ၣ်ခိဟ့ၣ်နီၤလီၤအဲၣ်လဲးထြီတစူၢ်လၢအဲးထၢၣ်အဘၢၣ်စၢၤအမိာ်လဲၣ်ခယူ
cover	မၤဘၢတၢ်
cracking	တဲၤဖးအသးမ့တမ့ၢ်ကဲထီၣ်အက့အခိ
cresol	ခရဲစီၣ်
critical mass	ခရဲတုးကဲာ် မး, တၢ်ဖိတၢ်လဲၤလၢကမၤပိာ်ဖးတၢ်လၢတၢ်လိာ်ဘၣ်အီၤအစ့ၤကတၢ် ဒ်သိးကပၤယာ်န့ၣ်ကလဲယါတၢ်ဖျါဆၢ မၤသကိးတၢ်အထးသွဲ
critical point	ခရဲတုးကဲာ် ဖွဲး, လဲာ်တီၤပြီအဖိခိာ်န့ၣ်ပာ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒၣ်လၢ ဂၢ်ထံ ဒီးဂၢ်သဝဲခဲခါအံၤ အတယၢ်အိာ်ပွဲၤသိးသိးအယီ တညီလၢတကမၤလီၤဖးအီၤ
critical pressure	ခရဲတုးကဲာ် ဖရဲရဲၣ်, ဂၢ်သဝဲအတၢ်ဆီၣ်သနဲးအိာ်ဖဲတၢ်ဘၣ်ယိာ်ဘၣ်ဘျီအကတီၢ်
critical temperature	ခရဲတုးကဲာ် ထဲပရဲရဲၣ်, တၢ်ကိာ်နီၢ်ထီၣ်အဲၣ်ဖဲတၢ်ဘၣ်ယိာ်ဘၣ်ဘျီအကတီၢ်
crucible	ခရဲစံးဘၢ, ဖဲတၢ်ကိာ်နီၢ်ထီၣ်ထီအခါ ထးမ့တမ့ၢ် ဟီာ်ကတုးသ့ၣ်တဖၣ်ကပျီလီၤ
crystal	ခရဲးစတဲာ်, လၢဂီၤဖျါဆ့
crystallization	ခရဲးစတဲာ်လၢဂီၤစ့ၣ်, မၤကဲထီၣ်အီၤဒ်လၢဂီၤဖျါဆ့အသိး
cubic centimeter	ကျဲးဘူး စဲာ်ထံာ်မဲထာ်
curium	ဉူၣ်ရဲၣ်ယၢာ်
current	လီၤယွၤကျိၤ
curve	တၢ်အက့ၣ်ကျိၤလၢအဘျ
cyanogen	စၢ်ယာ်နီၣ်က့ၣ်
cyclic compound	စါကလး ခိာ်ပီ, ဂၢ်ပာ်ဖျါလၢအအိာ်ဒီး အဲးထၢၣ်တၢ်ပာ်ဖျါသးဒီးအဲးထၢၣ်အဂၤသ့ၣ်တဖၣ် ဒ်သိးကဒူးအိာ်ထီၣ်တၢ်ကဝီၤ
cycloalkane	စၢ်ကလိာ်အိာ်လက့
cyclohexane	စၢ်ကလိာ်ဟးစု
cyclotron	စၢ်ကလိာ်ကြိာ်
D	D
data	တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ကစီာ်တဖၣ် လီၤဆီဒၣ်တၢ်ဖဲအဘၣ်တၢ်ကွၢ်ယုသ့ၣ်ညါအီၤလၢ ကစံာ်ညီာ်တဲာ်အဂီၢ်
decay rate	တၢ်ဟးဂီၤတၢ်အယီာ်
decomposition	အုာ်သံကျဲာ်သံ, ဘၣ်တၢ်မၤဟးဂီၤအီၤကယိကယိလၢန့ၣ်အတၢ်မၤအသး
decrepitude	ဂံၢ်ဘါစၢ်လီၤ မ့တမ့ၢ် ဟးဂီၤထီၣ်ဝဲ ဒီဖျါတၢ်ဆၢကတီၢ်ယာ်ထီၣ်ဝဲအယီ
definition	တၢ်အခိပညီၤလီၤတၢ်လီၤဆဲး
dehydrating	မၤစ့ၤလီၤထံလၢအိာ်သးလၢ တၢ်တမံၤမံၤအပူၤ
dehydration	ထံလၢအိာ်သးလၢတၢ်တမံၤမံၤအပူၤ ဆဲးစ့ၤလီၤဝဲ
dehydrogenation	ခိာ်ဟးဒြီာ်ကူးန့ၣ်, ဂၢ်အတၢ်ဖျါဆၢလိာ်သးလၢအအိာ်ဒီး တၢ်ထူးထီၣ်ကွဲာ် ဟဲာ်ထြီာ်ကွဲာ်န့ၣ်လၢ မိာ်လဲၣ်ခယူအကျါ
deionized water	ထံလၢအဟဲာ်ထီၣ်ဝဲ ဖဲအဘၣ်တၢ်ထူးစ့ၤလီၤကွဲာ် အါရီ လၢအပူၤမံၤလီၤခဲ
deliquescence	ဆူးသဝဲထီၣ်ထံကမ့ၣ်ဖိတဖၣ်လၢ ကလဲၤကျါဒီးကဲထီၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်အထံ
delivery tube	ဒလဲာ်ဘရဲၣ်ကျဲး, ပီၤဘိလၢအဆုၤဒီဖျါတၢ်ဖိတၢ်လဲၤ
denatured alcohol	ခိာ်န့ၣ် အဲာ်လကိာ်ဟီ, ဂၢ်သံးလၢအစ့ၢ်အပျါအိာ်
density	အတယၢ်လၢ
depression	တၢ်အမဲာ်ဖဲခိာ်လၢအဖျါန့ၣ်ဒီးတၢ်ဝဲတရံးအီၤမ့ခိာ်ကလဲၤအတၢ်အိာ်သးဖဲကလဲၤ

CHEMISTRY GLOSSARY - HIGH SCHOOL LEVEL

English	Karen
	အတင်ဆီညီသန့်စုၵ်း
derivative	အတင်ဟဲလီၵၢၤ
destructive distillation	တံၢ်စကြဲးတုး တုးစတဲၣ်လုၣ်ရဲၣ်, မၤကဘျုးလီၤတၢ်ကိၢ်လိၣ်ခိၣ်ဖျိဟ့ၣ်တၢ်ကိၢ်လၢတၢ်ဝိးတၢ်လီၤကးတံၢ်ယၢ်သးအပူၤ ဒီးဟံးန့ၢ် အသဝံလၢအဟးထီၣ်သ့ၣ်တဖၣ်
detergent	တံၢ်တၢ်ကဲး (တၢ်အထံ, အကမ့ၣ်လၢမၤကဆီၣ်တၢ်)
deuterium	တူၣ်ထရဲၣ်ယၢ်
deuteron	တူၣ်ထရဲၣ်ရီၢ်
developing agent	တံၣ်ပဲလီၤပု အကဲး, တၢ်လၢအမၤဒုးကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်တၢ်
dextrorotary	တဲၣ်စကြိၣ်ရီၢ်ထုၤထရဲၣ်
dialysis	တၢ်အါလုးစုး, မၤလီၤဖးတၢ်ဖိတၢ်လံၤခဲမံလၢထံကျိၣ်ဖျိဒုးလဲၤခိၣ်တၢ်အသလိၣ်အကံၢ်အစီအိၣ်ဝဲ အသိး
diamond	တၢ်မျၢၢ်ဝါဆဲၣ်
diatomic gas	တၢ်အတီၤမ့း တၢ်အသဝံ
diborane	တဲၣ်ဘိၣ်ရူ, ဝဲသဝံလၢအစုၣ်အပျၢ်အိၣ် ဒီး ပၢ်ဖျိၣ်ဆၢမၤသကိးတၢ်ညီ
dicarboxylic acid	တဲၣ်ကၢ်ဘီးစလုး အဲးစုး
diffusion	လၢအပြုၤသက့တၢ်ပူၤ, လၢအရၢလီၤအသး
dihydroxy alcohol	တဲၣ်ဟကြိၣ်ဆဲၣ် အဲၣ်လကိၣ်တီ
diluent	ထံလၢဘၣ်တၢ်ထၢန့ၣ်အိၣ်ဖဲသိး ကမၤစၢ်လီၤဂံၢ်ဘိၣ်လၢအအိၣ်ပၢ်စၢ်လၢတၢ်အထံအနီၣ်တခါခါအပူၤ
dilute solution	တဲၣ်လုးစလုး, တၢ်ကျဲၣ်ကျိၣ်ထံ
dimethyl	တဲၣ်မံၢ်သါ
dinitrobenzene	တဲၣ်နဲၣ်ကြိၣ်ဘိၣ်စု
di-olefin	တၢ်အိၣ်လဲဖျိ
dioxide	တဲၣ်အိးဆဲး
dipole	တဲၣ်ဖိ, ထးနီၤလၢအထုးလီၤသးဒီးအဂံၢ်ပျဲၤသိးခဲခါဘၣ်တၢ်ပၢ်ယံၤအိၣ်
direct combustion	တၢ်ရဲး ဒိၣ်ဘးရဲၣ်, အူအိၣ်တၢ်လီၤလီၤတီတီ
direct combustion reaction	တၢ်ရဲး ဒိၣ်ဘးရဲၣ် ရဲၣ်အဲးရဲၣ်, အူအိၣ်တၢ်လီၤလီၤတီတီအတၢ်ပၢ်ဖျိၣ်ဆၢမၤသကိးတၢ်
direct current	လီၤယွၤကျိၣ်လၢ အလဲၤလီၤဝဲလီၤလီၤဆူတၢ်လဲၤကျဲၣ်တကပၤ
displacement	ပၢ်လဲလိၣ်ဝဲအသးဒီးတၢ်ဂုၢ်တၢ်ဂၤ
disproportionation	တၢ်ဘၣ်ထွဲလိၣ်အသးလၢ တၢ်တမံၤဆူတၢ်အဂၤတမံၤလၢ တၢ်အဒိၣ်အလဲၣ်, တၢ်အိၣ်အသးပျဲၤအံၤပျဲၤန့ၢ်ဒီးဂုၤဂၤ ဆီတလဲဘၣ်အသး
dissociation	ဒုးတုၣ်ကွဲၣ်တၢ်ဘၣ်ထွဲလိၣ်သး
distillate	တုးစတလုး, တၢ်အစီထံကဲထီၣ်အသး
distillation	တုးစတလုးရဲၣ်, ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်အစီထံ
dolomite	တီၢ်လိၣ်မဲး, တၢ်ကိၢ်လိၣ်ကပီၤလၢအအိၣ်ယုၣ်ဒီး ခဲလဲစံၣ်ယၢ် ဒီးမဲကနဲၣ်စံၣ်ယၢ်ခဲဘိၣ်
donor	ပျဲၤလၢအဟ့ၣ်တၢ်သ့ ဆူပျဲၤအဂၤအအိၣ်
dope	တၢ်အထံတမံၤလၢအထံပံၣ်ဝဲ ဘၣ်တၢ်သ့အိၣ်အမ့ၢ်ဖဲးဖိကဟၣ်အသိ
dot diagram	တၢ်တကျိၣ်ဒီးလၢ အဘၣ်တၢ်ပၢ်ဖျိၣ်အိၣ်လၢ တၢ်ပနီၣ်အဖျၢၣ်ဆဲးဆဲးဖိသ့ၣ်တဖၣ်
double bond	တဲဘၢၣ် တီ, တၢ်စဲဘူးလိၣ်သးခဲဘျီ
double pan balance	တဲဘၢၣ် ဖဲ ဘဲလဲး, ခဲခွဲၣ်
double replacement	တၢ်ဘၣ်ဆီတလဲအလိၣ်ခဲဘျီ
ductility	တဲးဥူလတံၢ်, တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢအဆဲးဒီးအထုးပယွဲၤထီၣ်သးဘၣ်ဆၢတဲၣ်တသ့
dynamic equilibrium	တဲၢ်နဲးမ့း အံၣ်ခွဲၣ်လုၣ်တြၢၣ်, တၢ်ကဲထီၣ်သးအဖၤမုၢ်အခါတဲထဲသိးတုၤသိးလိၣ်သး
dysprosium	တုးစဖျိၣ်စံၣ်ယၢ်,

CHEMISTRY GLOSSARY - HIGH SCHOOL LEVEL

English	Karen
E	E
effective collision	အဖဲးတူး ဒိန်လံရှ်, တၢ်ဘၣ်ထံးလိာ်သးတုၤလီၤတီၤလီၤ
effervescence	တၢ်အသၢ်ထူၣ်ဖျးထီၣ်လၢ တၢ်အထံပူၤ
efflorescence	အဲးဖလီၤရၢဖဲး, အံၣ်သၢ်ထီၣ်ပၢၢ်ဆူတၢ်ချါ
einsteinium	တၢ်ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်သိၣ်တၢ်သီမိၣ်ပုၣ်တဖၣ်လၢ ပှၤကူၣ်သုၤလၢအယုမၤလိာ်ဂံၢ်သတီၣ် အဲလဘးအါစတါ ထူးထီၣ်တ့ၢ်ဝဲ
electric current	လီၤယွၤကျိၤ
electrical conductivity	လီၤအတၢ်သုၣ်န့ၣ်လီၤဆူ တၢ်ခါခါအပူၤ
electrochemical	အံၣ်လဲးထရီၣ် ခဲမဲးကၢၣ်, ဂၢ်လီၤသတီၣ်
electrochemical cell	အံၣ်လဲးထရီၣ် ခဲမဲးကၢၣ် ဆဲလ်, ဂၢ်လီၤသတီၣ်ဆဲလ်
electrochemistry	အံၣ်လဲးထရီၣ် ခဲမဲးစကြိုၣ်, တၢ်မၤလိာ်ဂံၢ်သတီၣ်
electrode	အလဲးကြီး, လီၤသတီၣ်န့ၣ်လီၤပီးလီၤ
electrode position	အလဲးကြီး ဖိၣ်စုၣ်, လီၤသတီၣ်န့ၣ်လီၤပီးလီၤအတၢ်အိၣ်သး
electrolysis	တၢ်မၤလီၤဖးတၢ်ခီဖျိ လီၤသတီၣ်
electrolyte	တၢ်အထံတမံၤလၢ အပၣ်ဖျိၣ်လိာ်ဂံၢ်ဘါသ့ဝဲ
electrolytic conduction	အလဲးကြိုၣ်လူးတူး ကိၣ်တဲးရှ်, တၢ်လၢအဒူးလဲၤန့ၣ်လီၤလီၤသတီၣ်
electrolyze	ဟးဂီၤဒၣ်ဝဲတဖဲးဘၣ်တဖဲး ဖဲတၢ်မၤလီၤဖးတၢ်ခီဖျိ လီၤသတီၣ်ဝဲၤအလီၢ်ခဲ
electromotive force	ဖိၣ်တၢ်ရှ် လီၤဆီလိာ်သးအယီ ဂံၢ်ဘါလီၤဖျါထီၣ်လၢ လီၤယွၤကျိၤအပူၤ
electromotive series	အံၣ်လဲးထရီၣ် မိတူးစံရံ, လီၤယွၤကျိၤပိာ်ထွဲထီၣ်အခဲ
electron	တၢ်အသတီၣ်အဆဲးကတၢ်တမံၤ
electron configuration	အံၣ်လဲးကြိုၣ် ဒိန်ဖံၣ်ကြၢၣ်ရၢၣ် အံၣ်လဲးကြီးအက့ၢ်အဂီၢ်
electronegative	အံၣ်လဲးကြိုၣ် နဲးကတူး, အံၣ်လဲးကြီးစ့ၤလီၤ
electronegativity	အံၣ်လဲးကြိုၣ် နဲးကတူးတၢ်, အဲးလဲးကြီးစ့ၤလီၤအတၢ်ထီၣ်
electropositive	အံၣ်လဲးကြိုၣ် ပီးစတူး, အံၣ်လဲးကြီးအါထီၣ်
electrostatic force	အံၣ်လဲးကြိုၣ် စတဲးတုၤအဂံၢ်အဘါ
electrovalence	အံၣ်လဲးကြိုၣ်ဂၢ်စီအတၢ်ပၣ်ဖျိၣ်
electrovalent bonding	အံၣ်လဲးကြိုၣ်ဂၢ်စီအတၢ်ပၣ်ဖျိၣ်အတၢ်ဘျးစဲ
element	အဲလမဲး, ဂၢ်စီ
elevation	တၢ်တမံၤမံၤ ဟဲသူးထီၣ်ဆူ အဖီဒိၣ်
empirical formula	အံၣ်ပရံးကၢၣ် အကျိၤအကျဲ
emulsion	အံၣ်မဲၤ
endothermic reaction	ဂၢ်အတၢ်ဟူးဂဲၤဖဲးမၤတၢ် ခီဖျိ တၢ်ဆူးတဝဲးထီၣ် တၢ်ကိာ်အိၣ်လၢတၢ်ကပိာ်တပၤ
endpoint	တၢ်အကတၢ်အပနီၣ်
energy level	ဂၢ်သတီၣ် အတီၤ
enthalpy	အဲသဲၣ်ဖံၣ်
enzyme	အဲၣ်စါ
epoxy resin	အံၣ်ပီးစံၣ် ရၢၣ်စုၣ်
equation	ကျိၤကျဲအတၢ်ပၣ်ဖျိၣ်လၢ ခဲဒီယာ်ဘး အစါအိၣ်ထီၣ်ဝဲဒ်သီးသီးအဂ့ၢ်
equilibrium	တၢ်အိၣ်အသးခဲဒီလၢအလီၤတယၢ်ထံးသီးသီးလီၤဆီဒၣ်တၢ် တၢ်ထီၣ်ခါ (မ့)တၢ်လၢအလုၢ်ဘါ စိကမီၤတၢ်ခဲဒီအဘၢၣ်စၢၤ
equilibrium constant	တၢ်ထံးသီးတုၤသီးတပယုာ်ဖီ
equipment	တၢ်ပီးတၢ်လီ
equivalent	လၢအပွဲၤသီးသီးလိာ်သးလၢအလုၢ်အပူၤ, နီၣ်ဂံၢ်နီၣ်ဒူး, အဒီပညီ, တၢ်အကါဒိၣ်ဒီးအဂ့ၢ်အဂၤ
equivalent masses	လၢအပွဲၤသီးသီးလိာ်သးလၢ တၢ်အတယၢ်ယၢတဖၣ်
erbium	အါဘဲၣ်ယၢၢ်
Erlenmeyer Flask	အံၣ်လုၣ်မါယါ ထံကိာ်ဒါ

CHEMISTRY GLOSSARY - HIGH SCHOOL LEVEL

English	Karen
ester	အဲးစထာန်
esterification	အဲးစထာန်ရုံဖုံကွာရုံ၊ သံးဒီးဂ်ဆံင်အတင်ပင်ဖိုင်နုင်ကဲထီင် ထံဒီး အဲးစထာန်
ethane	အံင်သု
ethanol	အံင်သနီ
ethanolamine	အံင်သနီလမု
ether	အံင်သင်
ethyl	အံင်သါ
ethyl acetate	အံင်သါအဲးစံင်တုး
ethyl alcohol	အံင်သါအဲင်လကိင်ဟီ
ethyl ether	အံင်သလုအံင်သင်
ethylamine	အံင်သါလမု
ethyl benzene	အံင်သါဘင်စု
ethylene	အံင်သင်လု
ethylene bromide	အံင်သင်လုဘရိင်မဲး
ethylene dichloride	အံင်သင်လု တဲင်ကလိင်ရဲး
ethylene glycol	အံင်သင်လု ကလာင်ကီ
europium	ယူရိုပီယံ
eutectic	ယူရိုထဲးတုး
evaporation	ဘင်တင်မင်ကိင်သုးအယိ ထံသဝံဟဲထွဲထီင်ဝဲ
excited state	ဟူးဂါးမဲးမင်တင်အဂုကတင်အပတီင်
exothermic	ထုးထီင်ဂ်ဘါသဟီင် ဒ်အမုင် တင်ကိင်သုး
experiment	တင်မင်ကွင်တင်ဒ်သိးကမင်လီတင် တင်လါအယုထံင်နုင်တင်
explosive	တင်ပိင်ဖဲးသု
expression	တင်ပင်မဲင်ပင်နါ
extensive properties	တင်သုတင်ဘင်တဖင်လါ အပင်ယုင်ဒီးမင်ဘင်ထွဲထီင်သးလါတင်ဂုင်
external circuit	လီယွင်ကျိလါအအိင်ဒီးလီယုံတဖင်ဒီး တင်အပိးအလီအလါအပွါ လါတင်ချါတကပါ
extinguishing agent	အဲးစထုကွဲးရွဲ အဲးကွဲး
extraction	ထုးထီင်တင်တမံမင်လါတင်အဂါတမံအိင်
F	F
factice	ဖတး, သိမင်ဘျထီင်ရီဘင်
family	ဟံင်ဖိပီဖိ
fat	တင်အသိအချါ
fatty acid	ဖဲးတဲးအဲးစုး
fatty alcohol	ဖဲးတဲးအဲင်လကိင်ဟီ
feedstock	တင်ပိးတင်လီလါ အအိင်ဒ်ဒ်လါနုးဘင်ဒ်အသိး လါဘင်တင်စုးကါအီ၊ ဒ်သိးကမိးနုင်ဘင်ဝဲ တင်လိင်ဘင်တင်နီင်နီင်အဂီင်
fermentation	တင်အဆီတခါလါ ပုဖိကဲထီင်သံးအတင်မင်ပု
fermentation tube	ဖင်မဲင်တုရုံကျဲး, ပါဘီလါ ပုဖိကဲထီင်သံးအတင်မင်ပု
fermium	ဖါမဲင်ယင်
ferric	ဖဲးရဲး
ferroalloy	ဖဲးရိင်အလွါ
ferrous	ဖဲးရဲး
fiber	တင်အလု၊ တင်အယဲး
file	တင်ပင်ဖိုင်တင်ကစီင်, တင်ဂုင်တင်ကျိတပုယီလါခိင်ဖူထာင်အပု၊ အိင်ဒီးအမံးအသင်လီလီဆီဆီစုင်စုင်
filler	တင်အသံးအကင်လါ ဘင်တင်မင်ပုတင်အပုတဖင် မုတမုင်တင်တင်ဖဲးတဖင်

CHEMISTRY GLOSSARY - HIGH SCHOOL LEVEL

English	Karen
filtrate	မၤလီၤဖးတၢ် ဒီဖျိတၢ်ဒူးလဲၤဒီဝဲတၢ်တမံၤမံၤ
filtration	ဖဲတြဲၣ်ခွဲၣ်
fission	ဖူးရဲၣ်, တၢ်ပိၢ်ဖးထီၣ်
fission reactor	ဖူးရဲၣ် ရဲၣ်အဲးထၢၣ်, တၢ်ပိၢ်ဖးထီၣ်အထူးထီၣ်နူၤချၢၤယးသတီၣ်
fixed	ဘူၣ်က့ၤ မ့တမ့ၢ်မၤဘၣ်က့ၤတၢ်တမံၤမံၤ
flame	မ့ၣ်အူလၢၣ်
flammable material	တၢ်တမံၤမံၤလၢ မ့ၣ်အူအိၣ်ညီတၢ်သ့
Florence flask	ဖျိရဲး ထံကိၢ်ဒၢ
flow diagram	တၢ်တက့ၢ်ဒိၤလၢ အပၣ်ဖျါ တၢ်ကဲထီၣ်တဆီဘၣ်တဆီ
fluoride	ဖျိၣ်ရဲၤ
fluorocarbon	ဖျါၣ်ရိၣ်ကၢၣ်ဘိၣ်
fluorspar	ဖျိးစပါ
flux	တၢ်ယွၤလီၤရၢၣ်ရၢၣ်
force	မၤန့ၢ်ဆူၣ်တၢ်
forceps Florence flask	ဖိစဲး ဖလီရဲးထံကိၢ်ဒၢ
forensic chemistry	ဖိၣ်ရဲးစုး ခဲးစဲးထီၣ်
formaldehyde	ဖိၣ်မဲတၢ်ဟး
formation	တၢ်ဟဲကဲထီၣ်
formic acid	ဖိမူးအဲးစုး
formula	ကျိၤကျဲၤလၢပုၤယုထံၣ်ပၣ်စၢၤ ဘၣ်တၢ်စူးကိၢ်အိၣ်လၢ တၢ်ဒူးထူးထီၣ်တၢ်အစၢ
fossil	တၢ်မ့ၣ်တၢ်ဘိးစီး တၢ်မိၢ်ပုၤတဖၣ်သံဝံၤအါန့ၣ်အါလိၤပူၤကွဲၣ် စီးတၢ်အိၣ်လီၤတဲၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်လၢတဖၣ်ကဲထီၣ်လၢတဖၣ်
fractional distillation	ဖဲရဲးရၢၣ် တူးစတလုၣ်ခွဲၣ်
francium	ဖဲရဲၣ်စံၣ်ယၢၢ်
free energy	တၢ်ဝံၣ်ဘါလၢအအိၣ်သဘူ
free radical	ဖဲရဲၣ် တုၣ်ကၢၣ်
freezing	ကိၤထီၣ်စီးညီန့ၣ်ကဲထီၣ်ထံၣ်ကိၢ်လိၣ်မ့ၢ်လၢခုၣ်ကၢၣ်ဆိးအယိ
freezing point	တၢ်ပၣ်ပနီၢ် ဘၣ်ယး လီၤသကၤစးထီၣ်ကဲထီၣ်ဆၢကတီၢ်
freezing point depression	တၢ်ပၣ်ပနီၢ် ဘၣ်ယး လီၤသကၤစးထီၣ်ကဲထီၣ်ဆၢကတီၢ် ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်တၢ်စ့ၤလီၤဝဲ
frequency	တၢ်တမံၤမံၤမၤအသးတဘျီဝံၤတဘျီ
fuel	တၢ်တမံၤလၢလၢလၢအဒူးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ကိၢ်မ့တမ့ၢ် တၢ်အသတီၣ်ဖဲဘၣ်တၢ်ခွဲၣ်ဆိအိၣ်
functional group	တၢ်မၤတၢ်ကရူၢ်
fundamental particle	တၢ်ကမူၣ်လၢအအိၣ်ဆိပၣ်စၢၤစီးမ့ၢ် တၢ်ခိၣ်ထံးခိၣ်ဘိ
funnel	ဖဲနၢၣ်
fuse	လီၤသ့
fused salt	အံၤသၣ်ဘၣ်တၢ်ပၣ်ဖျိၣ်
fusible alloy	ဖျါးစုးဘၢ အလွၢၤ
fusion	ပၣ်ဖျိၣ်ကဲထီၣ်တၢ်
fusion reactor	ဖျါးစုး ရဲၣ်အဲးထၢၣ်
G	G
gadolinium	ကၢၣ်တိၣ်လဲၣ်န့ၣ်ယၢၢ်
gallium	ကၢလံၣ်ယၢၢ်
gallium arsenide	ကၢလံၣ်ယၢၢ် အၢၣ်ဆဲးနး
galvanizing	ကဲၣ်ဘန့ၣ်စုး ဖူးဖျိၣ်
gamma rays	ရူၣ်ဒံၣ်ယိၣ်အဲးထံး ကၢၣ်မ့ၣ်အကျိၤကျဲၤတဖၣ်
garnet	လၢၢ်ဂီၤလုၢ်ခိၣ်ပုၤခိၣ်တကလုၣ်

CHEMISTRY GLOSSARY - HIGH SCHOOL LEVEL

English	Karen
gas	တၢ်အသဝံလီၤဆီၤလၢ ကလံၤကျါ
gasification	ကဲးစံၣ်ဖံၣ်ကွဲၣ်, တၢ်မၤကဲထီၣ်ဂၢ်သဝံ
gas phase	မၤသးဒ်အအိၣ်ဖဲ တၢ်အသဝံကတီၢ်
glycerol	ကလးစရီ
glycol	ကျၢ်ကီ
goggles	မဲၣ်ထံကလၢလၢကဒီသဒါမဲၣ်ချံၤလၢ ကလံၤ, ဖုၣ်ဆါ, ထံဒီးတၢ်ဂုၤဂၢၤ
gold	ထူ
graduated beaker	ကရဲၣ်ကျၢ်ဝုးတဲး ဘၣ်ကၢ်
graduated cylinder	ကရဲၣ်ကျၢ်ဝုးတဲး စလုတၢ်
graduated pipette	ကရဲၣ်ကျၢ်ဝုးတဲး ပီၤဘိယီ
graphite	ဂရဲးဖး
gram	ဂရဲၣ်
gram atomic mass	ဂရဲၣ်အတီမုးအတယၢ်ယၢ
gram equivalent mass	ဂရဲၣ် အတၢ်ထဲသီးတုၤသီးအတယၢ်ယၢ
gram molecular mass	ဂရဲၣ် မိၣ်လံၣ်ကျၢ်လၢအတယၢ်ယၢ
gram molecular volume	ဂရဲၣ် မိၣ်လံၣ်ကျၢ်လၢအကြီၢ်
gravimetric analysis	ကၢ်ဘၣ်မဲးတြးအတၢ်ပံၣ်ထံနီၤဖး
gravity	ဟီၣ်ခိၣ်တၢ်ထူးယၢ
grease	တၢ်အသံးအကၢၤလၢအိၣ်ဒီးအသိလီၤဆီၤဒၣ်တၢ်ဘၣ်တၢ်သုအီၤ ဒ်သီးစဲးဖိကဟၣ်တဖၣ်ကလဲၤတၢ်ဘျၢဘျၢအဂီၢ်
ground state	ဟီၣ်ခိၣ်ဖိခိၣ်ကတီၢ်
group	ကရူၢ်
guncotton	ဘဲတကလုၣ်လၢ အဘၣ်တၢ်မၤအီၤလၢ ဆဲလူၤလိး
H	H
hafnium	ဟဲးဖနံၣ်ယၢ်
half-life	တၢ်အိၣ်မူတဝံ
half-reaction	တၢ်ဖဲးမၤဟူးဂဲၤထီၣ်ဘးတဝံ
halogen	ဟ့ၣ်လိၣ်ကွဲၣ်
hardness	တၢ်အိၣ်ကီၢ်လိၣ်
hard water	ထံတကလုၣ်လၢ ခဲၣ်လဆံၣ်ယၢ်အိၣ်အါလၢအပူၤ, ချါသိအသဘွဲတထီၣ်ကဲၣ်ဆိးဘၣ်
heat	တၢ်ကီၢ်
heat exchange	တၢ်ကီၢ် ဒီလဲၤလိၣ်တၢ်
heat of combustion	တၢ်ကီၢ်ဘၣ်ယးဒီးခိၣ်ဘးရဲၣ်
heat of condensation	တၢ်ကီၢ်ဘၣ်ယးဒီးခိၣ်ဒၢၣ်စူရဲၣ်
heat of crystallization	တၢ်ကီၢ်ကဘၣ်ထူးထီၣ်အီၤလၢထံတဝဲရဲၣ်မိအဖိခိၣ်
heat of dilution	တၢ်ကီၢ်ဘၣ်ယးဒီးတၢ်ကျဲၣ်ကျီမၤစၢ်လီၤတၢ်အထံသဟီၣ်
heat of formation	တၢ်ကီၢ်ဘၣ်ယးဒီးတၢ်ဒုးကဲထီၣ်တၢ်အဂီၢ်
heat of fusion	တၢ်ကီၢ်ဘၣ်ယးဒီးတၢ်ပံၣ်လီၤ
heat of hydration	တၢ်ကီၢ်ဘၣ်ယးဒီး အဲယိအတၢ်ဆိတလဲ
heat of reaction	တၢ်ကီၢ်ဘၣ်ယးဒီး ပၣ်ဖျိၣ်ဆါမၤသကိးတၢ်
heat of sublimation	တၢ်ကီၢ်ဘၣ်ယးဒီးတၢ်ဆိတလဲတၢ်ကီၢ်လိၣ်ဆူတၢ်သဝံ
heat of solution	တၢ်ကီၢ်ဘၣ်ယးဒီးတၢ်ထံကျဲၣ်ကျီ
heat of transition	တၢ်ကီၢ်ဘၣ်ယးဒီးတၢ်ဆိတလဲ
heat of vaporization	တၢ်ကီၢ်ဘၣ်ယးဒီးတၢ်သဝံဟးထီၣ်
heat transfer	တၢ်ကီၢ်ဘၣ်တၢ်သူးအလီၢ်အကျဲ
heavy hydrogen	ဟးဒြိုၣ်ကွဲၣ်လၢအယၢ

CHEMISTRY GLOSSARY - HIGH SCHOOL LEVEL

English	Karen
heavy water	ထံလာဘတ်တင်ဘီထီနီအီလ၊ တျှင်ထရပ်ယာဂ် လာဟးဒြိုင်ကွန်အလီဂ်
helium	ဟံဂ်လံဂ်ယာဂ်
heterocyclic	ဟာဂ်ကြိုင်စါကလး
heterogeneous mixture	ဟာဂ်ကြိုင်ကွန်နးယး အတင်ကျိုင်ကျီ
heterogeneous reaction	ဟးကြိုင်ကွန်နးယး ပင်ဖိုင်ဆာမာသကီးတဂ်
hertz	ဟးစ်
high polymer	ပီဂ်လံဂ်မဂ်လာအထီ
holmium	ဟိဂ်လံဂ်ယာဂ်
homogenous mixture	ဟိဂ်မိဂ်ကွန်နးအတင်ကျိုင်ကျီ
homogenous reaction	ဟိဂ်မိဂ်ကွန်နးပင်ဖိုင်ဆာမာသကီးတဂ်
homologous series	ဟိဂ်မိဂ်ကွန်နး တဂ်ရဲဂ်လီသး
homo polymer	ပီဂ်လံဂ်မဂ်ထဲတခါဇီ
holt-melt	မုးစဲ(ကီဂ်)လာ အကီဂ်ဒီး ဒူးစဲဘူးထီဂ်တဂ်
humectant	ဟျှဲမဲတး
hybridization	ဟကြိုင်ခိဂ်စုရဲဂ်
hydrate	ဟးဒြး
hydration	ဟဒြရဲဂ်
hybrid	ဟးကြး
hydrocarbon	ဟးဒြိုင်ခင်ဘိဂ်
hydrochloric acid	ဟးဒြီလူးအးစူး
hydrocyanic acid	ဟးဒြိုင်စဂ်ယာဂ်နး အးစူး
hydrocolloid	ဟးဒြိုင်ကိလူး
hydrogen	ဟဂ်ဒြိုင်ကွန်
hydrogenation	ဟဂ်ဒြိုင်ကွေးန့ရဲဂ်
hydrogen bomb	ဟဂ်ဒြိုင်ကွန် မုးပီဂ်
hydrogen bond	ဟဂ်ဒြိုင်ကွန် စာယင်လိဂ်အသး
hydrogen chloride	ဟဂ်ဒြိုင်ကွန်ကလိဂ်ရဲ
hydrogen cyanide	ဟဂ်ဒြိုင်ကွန်စဂ်ယာဂ်နး
hydrogen fluoride	ဟဂ်ဒြိုင်ကွန် ဖလိဂ်ရဲ
hydrogen iodine	ဟဂ်ဒြိုင်ကွန်အဂ်အိဂ်တု
hydrogen peroxide	ဟဂ်ဒြိုင်ကွန် ပဂ်အီးဆး
hydrogen sulfide	ဟဂ်ဒြိုင်ကွန် ဆဂ်လဲး
hydrolysis	ဟဂ်ဒြီလူးစူး
hydrolysis constant	ဟဂ်ဒြီလူးစူး တပယူဂ်ယီ
hydronium ion	ဟဂ်ဒြိုင်နံဂ်ယာဂ် အါရီ
hydrophilic	ဟဂ်ဒြိုင်ဖဲးလဲး
hydrophobic	တဂ်ပျဲထဲ
hydroxyl group	ဟဂ်ဒြီးစါ ကရူဂ်
hygroscopic	ဟဂ်ဒြိုင်စကီးပူး
hypochlorite	ဟဂ်ပိဂ်ကလိဂ်ရဲ
hypothesis	ဟဂ်ပိဂ်သဲစူး, တဂ်ဆိကမိဂ်ဆိကမး မုတမုဂ် တဂ်တဲနဂ်ပာဂ်ဘဂ်ယး တဂ်တမံလဲလဲအအိဂ်သုဂ်လီအသးလာ တဂ်ဂုဂ်လာအဘဂ်တဂ်သုဂ်ညါပင်အီ အလီ ဘဂ်ဆဂ်လာတဘဂ်တဂ်ပူးနဲဂ်ဖျါလာအမုဂ်ဝဲတီဝဲ မုတမုဂ်လာအဘဂ်ခိဝဲဘဂ်
ideal gas	တဂ်အသင်လာအအိဂ်လာအိဂ်ပွဲ
identity period	ကတီဂ်လာတဂ်ပင်ဖျါထီဂ်အမုဂ်မနုဂ်
immiscible	သါယုဂ်ပင်ဖိုင်လိဂ်သးဆူတဂ်တမံဇီတသ့ဘဂ်

CHEMISTRY GLOSSARY - HIGH SCHOOL LEVEL

English	Karen
impermeable	စွဲနဲ့လီဟေးထီနဲ့ဖျိတက်တသ့တန့်
impingement black	အုတ်ပုးကူးမဲး အလွဲဂ်သူ
impregnation	ဒူးလာထီန့်ပွဲထီန့်တဂ်, ဒူးဒါထီန့်ဖိ
increment	တဂ်အါထီန့်လာနီန့်ဂ်မုတမုဂ်လာတဂ်ပဝ်ဖျိန့်ပွဲအံပွဲန့ၤ
impurity	တဂ်တကဆီ, တဂ်တအိန့်အသးဆုံဆုံ
indanthrene blue	အုတ်တဂ်တြု အလွဲဂ်လာ
Indian red	ဟီန့်ခိန့်အလွဲဂ်ဂီယဲး
indium	အုတ်ဂ်ယာဂ်
indicator	တဂ်ပနီန့်လာအဒူးန့န့်တဂ်တမံမံလီၤဂ်ဒ်လဲန့် မုတမုဂ် တဂ်အိန့်အသးတမံလဲလိာ်အသးဒ်လဲန့်
industrial alcohol	အဲလကီန့်ဟီလာ ဘဂ်တဂ်စူးကါအီလာမဲးဖိကဟန့် တဂ်မၤတဖှ်
inert	လာတအိန့်ဒီးအစိကမီလာကသူးအသး မုတမုဂ်ကမၤတဂ်ဘဂ်
inertia	ဂ်သဟီန့်လာ အတအိန့်ဒီးတဂ်ဆီတလဲသးနီတမံ
industrial diamonds	တဂ်မျှါဝါဆုံတဖှ်လာ အဘဂ်တဂ်မၤဒူးကဲထီန့်အီလာ ဝဲအုတ်တဂ်ကူန့်သူ
inflammable	မုဂ်အုအိန့်တဂ်သူ
infrared spectroscopy	အုတ်ဖရုဂ်ရဲး စဲးထီန့်စကီးပံန့်
inhibitor	တဂ်တမံမံလာအတြုဆါ တဂ်တခါခါဒ်သီးအသုတမၤသးတဂုၤအဂီဂ်
initiating explosive	စးထီန့်ဟ့န့်ဂ်ဟ့န့်ဘါဒ်သီးကပိာ်ဖးထီန့်
initiator	တဂ်တမံမံလာ အဒူးကဲထီန့်ဆီတဂ်
inorganic analysis	အုအိန့်ကဲနူးကဲးတလူး
inorganic chemistry	အုအိန့်ကဲနူးခဲမဲးစထီန့်
insecticide	ကသံန့်မၤသံ တဂ်ဖိလဲဖိယာဂ်
instrumental analysis	အုတ်စထီန့်မဲးတဲန့် အနဲလူးစူး (တဂ်ယုမၤကွဲတဂ်လာတဂ်ပီးတဂ်လီတဖှ်)
insulin	အုတ်ဆုဂ်လုဂ်, ဟီန့်မိလာ အမၤဘဂ်ဘျီးဘဂ်ဒါ တဂ်ဆါသဟီန့်လာသွံန့်ပူၤ
intensive properties	တဂ်ဆီတလဲဘဂ်လာ အလုဂ်အပူၤအိန့်ပဝ်စၤဘဂ်
interionic attraction	အါရီ ကဒဲကဒဲ တဂ်ထူးဘူးလိာ်သး
interface	တဂ်ဘဂ်ထွဲလိာ်သး
intermediate	လာအအိန့်သူဂ်လီၤအသးလာ တဂ်လီၤ, တဂ်တီၤစဲန့ဒီးဂုၤဂၤခဲမံမံအဘဂ်စၤ
intermetallic compound	အုတ်တဂ်မဲးတဲလူး ဂ်ပဝ်ဖျိန့်
internal circuit	လီယွၤကျိၤလာအအိန့်ဒီးလီယုၤတဖှ်ဒီး တဂ်အပီးအလီအလာအပူၤ လာတဂ်အိပူၤတကပၤ
interstitial	တဂ်ဆါကတီၤအဘဂ်စၤလာတချူးတဂ်မၤအသးဒ်ဘဂ်တဂ်
iodine	အုတ်အိန့်တု
ion	အါရီ
ion-exchange reaction	တဂ်ဟူးတဂ်ဂဲၤ ဘဂ်ယး အါရီအတဂ်ဆီလဲလိာ်သး
ion-product constant of water	ထံလာအမၤအသးသ့ဒ်အဲးဒီးဘူး ခဲခါလာဂ်လာ ဆါကတီၤကတီၤခါအပူၤ
ionic conduction	အါရီနူး ဂ်သဟီန့်န့န့်လီၤ
ionic bonding	အါရီနူး အတဂ်စဲဘူးလိာ်သး
ionization	အါရီနူးစုရျှ်, တဂ်ဒူးကဲထီန့်အါရီ
ionization constant	အါရီနူးစုရျှ်, တဂ်ဒူးကဲထီန့်အါရီတပယုဂ်ယီ
ionization of energy	အါရီနူးစုရျှ်ဂ်သဟီန့်, ဂ်သဟီန့်လာအလိာ်ဘဂ်ဝဲဒ်သီးတဂ်ကဒူးကဲထီန့်အါရီအဂီဂ်
ionization potential	အါရီနူးစုရျှ် ဖိန့်တဲန့်ရျှ်, တဂ်ဒူးကဲထီန့်အါရီအခိန့်ထဲးခိန့်ဘိ
ionone	အါရီနီနီ
iridium	အံန့်ရူတဲယာဂ်
iron	ထး
iron blue	အါရီဘျူ, ကသံန့်ခဲန့်ကမူဂ်အလွဲဂ်လူးလာအါတက့ၤပုၤပူၤမုးကါအီလာမဲးဖိကဟန့်တဂ်ထူးလွဲဂ်

CHEMISTRY GLOSSARY - HIGH SCHOOL LEVEL

English	Karen
iron oxide	အိရို အီးကဆဲး
irreversible	ဆီတလဲၤဆူတၢ်တမံၤမံၤလီၢ်ခဲ တသုလုတကုလာ ကက့ၤကဲထီၣ်ဒ်တၢ်လီၢ်လံၤအသိးဘၣ်
isolation	ဘၣ်တၢ်ထူးဖးဒီးပၣ်က့ၤအီၤထဲအတၢ်ဒုၣ်ဝဲ, တဘၣ်တၢ်ပၣ်အီၤဒ်သိးသိးဒီးတၢ်အဂ့ၤအဂၤဘၣ်လီၤ
isomer	အဲးဆိၣ်မၢ်
isomerization	အဲးဆိၣ်မၢ်ရဲးစ့ရဲၣ်
isopropyl alcohol	အဲးဆိၣ်ပြိုင်ပါ အဲၣ်လကိၣ်တီ
isotactic	အဲးဆိၣ်တဲးတူး
isotonic	အဲးဆိၣ်တီနူး
isotope	အဲးဆိၣ်တီး
isotropic	အဲးဆိၣ်တြီဖူး
IUPAC system	IUPAC အကျိၤအကျဲ
ivory black	ကၣ်ဘိၣ်အသုလုၤ ပုၤစူးကါအီၤလၢတၢ်တုဆဲးကံၢ်ဝီၢ် ဘၣ်တၢ်မၤန့ၢ်အီၤဒီဖျိတၢ်ယိကွံၣ် ကဆိမဲ မ့တမ့ၢ် တၢ်အယံအကွဲတဖၣ်
J	J
joule	ကို, တၢ်ပၣ်ဖျါ တၢ်ထီၣ်ဒွးဘၣ်ယး တၢ်မၤ မ့တမ့ၢ် ဝံၣ်သဟီၣ်ယူၤနူး
K	K
Kelvin scale	ခဲၣ်လဘၣ်တၢ်ထီၣ်တၢ်ဒွးအကျိၤအကျဲ
kerosene	ကျဲးတဲးသီ, ရူနီၣ်သီ
ketone	ခဲၣ်တီ
kilogram	ခဲလိၣ်ကရၢၣ်
kinetic energy	ဝံၣ်သဟီၣ်ကဲထီၣ်ဒီဖျိတၢ်ဟူးတၢ်ဝဲၤ, တၢ်သူးလီၢ်ကျဲ
kinetic theory	ခဲၣ်နူးတူးသံၣ်အိၣ်ရဲၣ်, တၢ်ဟူးတၢ်ဝဲၤအကျဲသန့
kinetics	လၢအဘၣ်ယးဒီးတၢ်ဟူးတၢ်ဝဲၤ, တၢ်သူးလီၢ်ကျဲ
krypton	မြူးပတီၣ်
L	L
laboratory burner	တၢ်ဝီးတၢ်လီၤလၢ အမၤကိၢ်သွးထီၣ်ဂၢ်အတၢ်ဖိတၢ်လံတဖၣ် ဘၣ်တၢ်စူးကါအီၤလၢ တၢ်ယုထီၣ်သ့ၣ်ညါတၢ်အဒးပူၤ
lactic acid	လဲးတူးအဲးစူး
lactone	လဲးတီ
lake	နီၣ်, အီ, ကွဲမ့ၢ်, ထဲလီၢ်ကဝီၤဖးလဲၣ်တတီၤလၢအဘၣ်တၢ်ကဝီၤယၢ်အီၤဒီးဟီၣ်ခိၣ်
Lanthanide series	လဲသနူးကရူၢ် ဘၣ်တၢ်ရဲၣ်လီၤသးတခါဘၣ်တခါ
latent heat	တၢ်ကိၢ်အိၣ်ဆိးလၢ အလၢပူၤ
latent solvent	လုတဲး အပံ့ၢ်လီၤ
lattice	လဲးတူး
Law of Conservation of Mass	တၢ်သိၣ်တၢ်သီဘၣ်ယး တၢ်ပၤယၢ်တၢ်အတယၢ်
lawrencium	လီၣ်ရဲၣ်ခဲၣ်ယၢ်
lead	ပုၣ်သူ, စၢၢ်သူ, စၢၢ်ဘိ
lead chromate	လဲးခရိုမူး
level	တၢ်အတီၤ, တၢ်အကံၢ်စီထီၣ်ထီအိၣ်ဆဲးအါဆဲးအါ
light metal	တီၤထးတကလုၣ်လၢ အတယၢ်ဖုံဝဲ
lime	ထူၣ်ဝါ
limestone	လၢၢ်အဝါတကလုၣ်လၢ အအိၣ်ဒီးထူၣ်ဒီးဘၣ်တၢ်စူးကါအီၤလၢတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဒီးတၢ်မၤအီၤကတုၣ်

CHEMISTRY GLOSSARY - HIGH SCHOOL LEVEL

English	Karen
lipid	လူးပူး, တၢ်အသိ
liquefaction	တၢ်ကဲထီၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဒူးကဲထီၣ်အထံ
liquid crystal	တၢ်တမံၤလၢ အယွၤလီၤသ့ၣ်ထံ ဘၣ်ဆၣ် အိၣ်ဒီးမိၣ်လံၢ်ကျဲတဖၣ်လၢ အလီၤဂၢ်ဒီးခရူးစတၢ်
liquor	တၢ်အထံအနီ
liter	လံထၢၣ်
litharge	လုသး
lithium	လုသံၣ်ယၢၢ်
litmus	လူးသမဲး
lutetium	လူထံၣ်ယၢၢ်
lye	လၢ
lyophilic	လၢၣ်ယိၣ်ဖဲလူး
M	M
macro analysis	အတၢ်ပဲၣ်ထံနီၤဖးလၢအဒိၣ်
macromolecule	မိၣ်လံၣ်ကျဲလၢအဒိၣ်ဝဲ
magma	မဲးကမၣ်, လၢၢ်ထံတီၢ်လၢစၢၢ်မ့ၣ်အူပူၤ
magnesia	မဲးကနဲးစံၣ်ယၢၢ်
magnesite	မဲးကနဲးစံၣ်
magnesium	မဲးကနဲးစံၣ်ယၢၢ်
magnet	ထးနီၤ
magneto chemistry	မဲးကနဲးတီၣ် ခဲမဲးစၢ်ထီၣ်
manometer	မဲးနီၣ်နီၣ်မံထၢၣ်
maltose	မီလထိး
manganese	မဲးကနဲး
manganese dioxide	မဲးကနဲး တၢ်အိးကစဲး
manganic oxide	မဲးကနဲးတူး အိးကစဲး
mannitol	မဲးနီၣ်နီၣ်တီ
mass	တၢ်အတယၢၢ်အဒိၣ်အသ့ၤ
mass action	တၢ်အတယၢၢ်အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ
mass conservation	တၢ်ပၤယၢ်တၢ်အတယၢၢ်
mass number	တၢ်အတယၢၢ်နီၣ်ဂံၢ်
matter	မဲးတၢ်, တၢ်အသးအကၢ်လၢပထံၣ်ညီန့ၣ်အီၤသ့
mechanics	မဲးအုၣ်လၢအဘၣ်ယးဒီးတၢ်သ့းအသးဒီးတၢ်သဟီၣ်, ပုၤတၢ်လၢအဘၣ်တၢ်စဲးဖိကတၢ်တဖၣ်
mechanism	တၢ်မၤကျဲ မ့တမ့ၢ် သနီၣ်လၢကဒီးန့ၣ်တၢ်တမံၤမံၤအဂီၢ်
medicine dropper	တၢ်အဘိထီၣ်လၢအဘၣ်တၢ်မၤအီၤလၢ ယွၤခဲးမိး လၢအအိၣ်ဒီးတၢ်ကျိၤလီၤဟီၤလၢအခၢၣ်သး ဒ်သိးထံကန့ၣ်လီၤဒီးကဒူးဟးထီၣ်ကဒါကျဲဝဲတလီၤစီၤတလီၤစီၤအဂီၢ်
melting	ပံၣ်လီၤဝဲ
melting point	တၢ်ပၣ်ပနီၣ်ဘၣ်ယၢၢ်တၢ်အထံပံၣ်ဝဲကတီၢ်
mendelevium	မဲးတလံဘၣ်ယၢၢ်
mercury	မၢၣ်ခယုၢ်ရဲၣ်, ဂၢ်အတၢ်ဖိတၢ်လံၢ်အထံအနီတမံၤလၢအစုၣ်အိၣ်, ဒီးအလွဲၢ်ဝါဒ်စုအသိး
mesh	တၢ်ဖိတၢ်လံၢ်လၢဘၣ်တၢ်တုအီၤဒ်ပုၣ်အသိးလၢဖူးစတံး မ့တမ့ၢ်ထးပျဲၤ
metallic bond	မဲးတဲအတၢ်ဘူးထွဲ
metalloid	မဲးတဲလူး
metallurgy	မဲးတဲလူၢ်က့ၣ်

CHEMISTRY GLOSSARY - HIGH SCHOOL LEVEL

English	Karen
methane	မံဉ်သ့
methanol	မံဉ်သနီ
methyl	မံဉ်သါ
methyl alcohol	မံဉ်သါ အဲဉ်လကိဉ်ဟီ
methylamine	မံဉ်သါလမု
microanalysis	တၢ်ပဲင်ထံနီၤဖးလၢအဆံး
milliliter	မုးလံဉ်လံတၢ်
mineral	ဟီဉ်လၢပနံဉ်
mixture	တၢ်ကျဲဉ်ကျီတၢ်အကလုဉ်ကလုဉ်, တၢ်အသးအကၢ်လၢ အဘဉ်တၢ်မၤအီၤခီဖျိတၢ်ယါယုဉ်တၢ်အသးအကၢ်အၤတဖဉ်
miscible	ဘဉ်တၢ်ဒုးကျဲဉ်ကျီသးသ့ဝဲ အအါဒီးအစ့ၤ
moderator	မိဉ်ဒြးတၢ်
molal boiling point elevation constant	တၢ်လုၢ်ပွၤလၢအအိဉ်လီၤတၢ်(ဘဉ်ယးဒီးဆၢကတီၢ်လိဉ်ဘဉ် လၢထံကလုဉ်ထီဉ်အဂီၢ်အံၤယံဉ်ထီဉ်) လၢအဒီးသန့ထီဉ်အသးလၢ တၢ်အထံအနီအတၢ်မုၢ်တၢ်နီၢ်နီၢ်လၢ တၢ်အဂ့ၢ်ဂၤဟဲန့ဉ်ပဝ်ဖျိဉ်အသး သ့ဝဲလၢအပူၤ
molal freezing point depression constant	တၢ်လုၢ်ပွၤလၢအအိဉ်လီၤတၢ်(ဘဉ်ယးဒီးဆၢကတီၢ်လိဉ်ဘဉ် လၢထံကလုဉ်လီၤကဲကိဉ်လိဉ်အဂီၢ်အံၤယံဉ်ထီဉ်) လၢအဒီးသန့ထီဉ်အသးလၢ တၢ်အထံအနီအတၢ်မုၢ်တၢ်နီၢ်နီၢ်လၢ တၢ်အဂ့ၢ်ဂၤဟဲန့ဉ်ပဝ်ဖျိဉ်အသး သ့ဝဲလၢအပူၤ
molality	မိဉ်လၢဂ်လတံဉ်
molar solution	မိဉ်လၢဂ်တၢ်ကျဲဉ်ကျီထံ
molar volume	မိဉ်လၢဂ်အဒိဉ်အယၢ
molarity	မိဉ်လၢရတံဉ်
molecular	မိဉ်လုကျုလၢဂ်
molecular formula	မိဉ်လုကျုလၢ အကျဲသန့
molecular mass	မိဉ်လုကျုလၢ အတယၢဂ်
molecular sieve	ဖုဂုၤ လၢတၢ်မၤဖးမိဉ်လုကျုတဖဉ်အဂီၢ်
mole	မိ, မဲဉ်, ဝံၤ
molecule	မိဉ်လံဉ်ကျဲ
molybdenum	မိဉ်လတံဉ်နၢဉ်
monomer	မိဉ်နီဉ်မံဉ်
monomolecular	မိဉ်နီဉ်မိဉ်လုကျုလၢဂ်
N	N
naphtha	နဲးဖသါ
naphthalene	နဲးဖဲသလု
natural gasoline	ရျဉ်နီဉ်သိလၢအအိဉ်ဒုဉ်န့ဆၢဉ်အသး, တဘဉ်တၢ်ဘီအီၤဒ်ဘဉ်
neodymium	နဲးယိဉ်တၢ်မံဉ်ယၢဂ်
neon	နဲးယိဉ်
neptunium	နဲးပကျဲနီဉ်ယၢဂ်
Nernst distribution law	နဲးအတၢ်သိဉ်တၢ်သိဘဉ်ယး တၢ်နီၤဟ့ဉ်လီၤတၢ်, တၢ်စိဉ်ဆ့ၤလီၤတၢ်
Nernst equation	နဲးအိဉ်တၢ်ပွဲၤသးထဲသးအတၢ်ထီဉ်ယူ
net potential	နဲးဖိဉ်တဲခွဲဉ်, တၢ်လီၤဆီလိဉ်အသးလၢလီမုၢ်အူသတီဉ်လၢတၢ်ခဲတီၤအဘဉ်စၢၤလၢလီမုၢ်အူပျီအ တၢ်အိဉ်လီၤတၢ်
neutral red	န့ၤထီဉ်အလွဲဂီၤ
neutral solution	န့ၤထီဉ်တၢ်ကျဲဉ်ကျီထံ
neutralization	တၢ်ဒုးကဲထီဉ်အီၤခီန့ၤထီဉ်အသး

CHEMISTRY GLOSSARY - HIGH SCHOOL LEVEL

English	Karen
neutralization equivalent	တၢ်ဒုးကဲထီၣ်အီၤနီၤထွဲၣ်အတၢ်ထဲသီးတုၤသီး
neutron	နှူၣ်ထွဲၣ်
niacin	နဲၣ်ယစ့ၣ်
nickel	နဲးကၢၢ်
niobium	နဲၣ်ယိတံၣ်ယၢၢ်
nitrate	နဲးထွဲး
nitration	နဲးထရူၣ်
nitric acid	နဲးထရူးအဲးစုး
nitric anhydride	နဲးထွဲး အဲၣ်ဟးဒြီး
nitric oxide	နဲးထွဲး အိးကစဲး
nitride	နဲးထွဲး
nitrile	နဲးထွဲး
nitrogen	နဲးထွဲၣ်ကွဲၣ်
nitrogen family	နဲးထွဲၣ်ကွဲၣ် အခွဲၣ်အထၢ
nitroglycerin	နဲးထွဲၣ်ကွဲးစရ
nitrous acid	နဲးထွဲး အဲးစုး
nobelium	နဲးဘဲလဲၣ်ယၢၢ်
noble gas	တၢ်အသဝံၤလၢ ဂၢၢ်အတၢ်ဖိတၢ်လံၤတၢ်ရဲၣ်လီၤတၢ်အပူၤ အိၣ်ဖျါဝဲလၢနီၢ်ဂံၢ် ၁၈, အိၣ်ဒုၣ်အတၢ်ဒုၣ်ဝဲဒီး တနီၤစိဝဲၤထီၣ်ဘၣ်
nomenclature	တၢ်အမံၤအသၣ်, တၢ်ဟ့ၣ်အမံၤအသၣ်
nonelectrolyte	တၢ်အထံအနီၤလၢ လီၤဂံၢ်ကျိၤလဲၤခီဖျိတသ့ဝဲ
nonmetal	တမ့ၢ်ဘၣ်တိၢ်ထးဘၣ်
nonpolar molecule	မိၣ်လံၣ်ခယူၤလၢအဆိတလဲသးတအိၣ်လၢၣ်
normal boiling point	ခိၣ်လၢဆၢကတီၢ်အသိး ညီၣ်န့ၣ်ထံကလၢထီၣ်အပတီၢ်
normal salt	အံၤသၣ်လၢ အညီၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဒုၣ်အတၢ်ကစၢ်
normal solution	တၢ်အထံတမံၤမံၤလၢ အညီၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဒုၣ်အတၢ်ကစၢ်
normality	ခိၣ်တၢ်အညီၣ်န့ၣ်အသိး
nuclear energy	နှူၣ်ကလံၤယၢၢ်ဂံၢ်သတီၣ်
nuclear fission	ဒုးဟးထီၣ်နှူၣ်ကလံၤယၢၢ်ဂံၢ်သတီၣ် ခီဖျိ နှူၣ်ကလံၤယၢၢ်ဖးဒိၣ်တဖၣ်လီၤမုၢ်လီၤဖးကွဲၣ်ဝဲဆူအဆဲးသ့ၣ်တဖၣ် ဖဲတၢ်ဟူးတၢ်ဝဲၤ မၤအသးကတီၢ်
nuclear fuel	နှူၣ်ကလံၤယၢၢ် သိၣ်ခွဲၣ်
nuclear fusion	နှူၣ်ကလံၤယၢၢ်တဖၣ် ပၣ်ဖျိၣ်ကဲထီၣ်တၢ်
nuclear reactor	နှူၣ်ကလံၤယၢၢ် အတၢ်ခိဆၢ
nucleon	နှူၣ်ကလံၣ်အိၣ်
nucleus	နှူၣ်ကလံးယဲး
number	နီၣ်ဂံၢ်
nylon	နဲလိၣ်
O	O
observed value	တၢ်အလုၢ်အပူၤတမံၤလၢ ဃီထံသ့ၣ်ညါတုၢ်ဝဲ
octet	ယိးခါတကရူၢ်
oil	သိလၢပုၤအိၣ်ဝဲသ့
olefin	အိၣ် လဖု
one-hole stopper	တၢ်အခိၣ်ဖျိၣ်လၢ တၢ်အခိၣ်အိးတခါအဂီၢ်
open-chain	မိၣ်လံၣ်ခယူၤအတၢ်ရဲၣ်ကျဲၤလၢအဲးထၢၣ်အတၢ်ဘျးဖဲသ့ၣ်တဖၣ်တအိၣ်ကဝီၤသးဘၣ်
operational definition	ထူးထီၣ်အခီပညီဖဲ အဖဲးမၤတၢ်အဖၢမုၢ်
optical	လၢအဘၣ်ထွဲးဒီးတၢ်ထံၣ်

CHEMISTRY GLOSSARY - HIGH SCHOOL LEVEL

English	Karen
optical rotation	အီးပတုကါအတင်လဲတရံးသး
orbit	တင်လဲတရံးတင်အကျ
orbital	ဘဉ်ယးဒီးတင်လဲတရံးတင်အကျ
orbital pair	အိဉ်လဲးထြိုဉ်ခဲဖျာဉ်လၢ အဟးလၢတင်လဲတရံးတင်အကျဒီးသီးသီး ဘဉ်ဆဉ်တရံးထီဒါလိဉ်အသး
order	တင်ရဲဉ်လီၤသးပဉ်စၢတခါဘဉ်တခါ
order of reaction	တင်ဟူးဝဲကဲထီဉ်တင် အဆီတဖဉ်
ore	တိဉ်ထးလၢ ထဉ်န့ၢအီၤသုဒ်န့ဆာဉ်တင်အိဉ်သးအသီး
organic	အိဉ်ကဲန့း, န့ဆာဉ်အသီး
organic chemistry	အိဉ်ကဲန့း ခဲမဲးစထြိုဉ်, န့ဆာဉ်ခဲမဲးစထြိုဉ်
organic compound	အိဉ်ကဲန့း ဒိဉ်ပီ, န့ဆာဉ်အတင်ပဉ်ဖိဉ်
organometallic	အိဉ်ကဲဉ်နီဉ်မဲးတဲလုး, လၢဂဉ်ပဉ်ဖိဉ်အကျါန့ၢအိဉ်ယုဉ်ဒီးတိဉ်ထးအဲးထာဉ်အတင်ဘျးစဲလိဉ်သးဒီးန့ဆာဉ်က ရူၢ်
osmium	အီးစမံဉ်ယာဉ်
osmosis	အီးစမိစုး
oxalic acid	အီးစၢလုးအဲးစုး
oxidation	အီးစံဉ်တုရဲဉ်, အီးကစံဉ်က့ၢဒီးတင်တမံမံၤ အတင်ပဉ်ဖိဉ်ထီဉ်သး
oxidation number	အီးစံဉ်တုရဲဉ် အနီဉ်ဝံဉ်
oxidation potential	အီးစံဉ်တုရဲဉ် ဖိဉ်တဲရဲဉ်, တင်ထီဉ်ဒီးဂဉ်အတင်ဖိတင်လံၤဒ်သီးကမၤန့ၢအံဉ်လဲးထြိုဉ်ဒီးအတင်ဆဲးလီၤစ့ၤလီၤ
oxidation state	အီးစံတုရဲဉ် ကဲထီဉ်တင်အဆီ
oxide	အီးစဲး
oxidizing agent	အီးစံဉ်တါစု အ့က့း
oxygen	အီးကစံဉ်က့ၢ, တင်အသဝဲလၢအလွဲၢတအိဉ်, အိဉ်လၢကလံးကျါဒီးထံကျါ မ့ၢတင်လိဉ်ဒီးအကါဒိဉ်ဝဲလၢ ပုၤကူပုၤကညီ, ဆဉ်ဖိကိဉ်ဖိဒီး တင်မုၢ်တင်ဘိတအိဉ်မူအီၢ်
oxygen acid	အီးကစံဉ်က့ၢ အဲးစုး
ozone	တင်အသဝဲလၢအစုဉ်အိဉ်ဒီးအစိန့ၢဒိဉ်မးလၢအမုၢ် အီးကစံဉ်က့ၢတကလုဉ်, ကလံးဘျးဒီးပီဉ်လဲဉ်လၢ အစိကဆီဒီးဆ့
P	P
packing	ဘိဉ်ထီဉ်တင်ဘိဉ်
pair	အိဉ်ဒီးအသကိး, ဒီမိဉ်ဖါ, တင်တစူဉ်
palladium	ဖလုတင်ယာဉ်
paraffin series	ပရဖုကလုဉ် ဘဉ်တင်ရဲဉ်လီၤတခါဘဉ်တခါ
partial pressure	ဖဉ်ရူၢ် ဖရၢရူၢ်, ဂဉ်သဝဲအတင်ဆီဉ်သနဲးတဖဉ်တဝဉ်
particle	တင်အကမူဉ်ဆဲး
particle accelerator	တင်တမံမံၤလၢ အမၤချထီဉ် တင်ကမူဉ်ဆဲးဖိတဖဉ်အတင်ယုဉ်
partition coefficient	ဖဉ်တုရဲဉ် ဒိဉ်အ့ဖုရဲး
parts per million	ထီဉ်ဒွဲးဝဲလၢ တကကွဲၢ, တကကွဲၢပုၤ အိဉ်ပုၤပုၤလဲဉ်
Pascal	ဖါစကၢဉ်
passivity	ဖဲးဆူးပတံဉ်
peacock blue	တင်ဖျါကဝီၤဒ်အမုၢ် အလွဲၢလါဒီးအလါအဲးပဉ်ဖိဉ်
pentane	ဖဲတု
peptide	ဖဲးပတး
percentage by mass	အတယၢ်အဒိဉ်အလဲၢလၢ ဘဉ်တင်ဒွဲးအီၤလၢ မျးကယၢ်အိဉ်ဆဲးအါ
percentage composition	တင်န့ဉ်လီၤပဉ်ဖိဉ်တင်မျးကယၢ်အိဉ်ဆဲးအါ အတင်ပဉ်ဖျါ

CHEMISTRY GLOSSARY - HIGH SCHOOL LEVEL

English	Karen
percent error	တၢ်ကမၢ်ထီၣ်လၢ မျးကယၢတၢ်ပၣ်ဖျါ
perchlorate	ပၣ်ကလိၣ်ရူး
perfect	အိၣ်လၢအိၣ်ပွဲၤ
perfume	ထံနၢမူ
periodic	ဖံၣ်ရၢၣ်ယီၤတူး
periodic law	ဖံၣ်ရၢၣ်ယီၤတူး တၢ်သိၣ်တၢ်ဘျၢ
periodic table	တၢ်တၢ်တီၣ်ဒိလၢ အပၣ်ဖျါၣ်အတၢ်ဖိတၢ်လံၤတဖၣ် ဘၣ်တၢ်ရၢၣ်လီၤအီၤတခါဘၣ်တခါ ဖိတၢ်ဘျၢအိၣ်အသိး
peroxide	ပၣ်အီးကစဲး
Petri dish	ဒူးအဒိၣ်အိၣ်ဒီးအမဲၣ်လဲၣ် ဘၣ်တၢ်မၤအီၤလၢ ယွၤခၢ်စိး လၢအဘၣ်တၢ်သူ့အီၤဖဲ တၢ်ယိထံသ့ၣ်ညါဒီးအပူၤ လီၤဆီၣ်တၢ်လၢ ကဘျၢ ဘဲးထံရံၤ အဂီၢ်
petroleum	ရူၣ်နီၣ်သိ
phase	တၢ်အဆီ, တၢ်အတီၤ
phase equilibrium	ဖူး အံၣ်ခွဲလုဘရၢၣ်
pH meter	ဖံၣ်အူး (pH) မဲထၢၣ်
phenol	ဖံၣ်နီ
phenolic	ဖံၣ်နီလူး
phenolphthalein	ဖံၣ်နီသလု
phosphorus	ဖီးစဖရူး
photochemical oxidant	ဖိၣ်တီၣ်ခဲမဲးကၢၣ် အီးကစံတး
photochemistry	ဖိၣ်တီၣ်ခဲမဲးစကြိၣ်
photoelectric	ဖိၣ်တီၣ်အံၣ်လဲးကြူး
photon	ဖိၣ်တီၣ်
physical change	တၢ်ဆီတလဲသးလၢ အဖျါလၢခိ
physical equilibrium	ဖဲးစူးကၢၣ် အံၣ်ခွဲလုဘရၢၣ်
physical property	တၢ်အိၣ်ဖျါလၢခိ တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်
physical chemistry	ဖဲးစူးကၢၣ် ခဲမ့စကြိၣ်
physio sorption	ဖံၣ်စံၣ်ယိၣ်စီးရူ
pigment	တၢ်အလွၢ်
pigmentation	အိၣ်ဒီးအလွၢ်
pile	တၢ်အပူၤ, ပူၤတခါၣ်သး
pipe	ပီၤ
pipe still	ပီၤလၢတစူးကါအီၤဒီးသိးတၢ်ကပျဲလီၤရူၣ်နီၣ်သိသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်
pipette	ပံပဲး
plastic	ဖလးစတူး
plasticizer	တၢ်တမံၤလၢ ပှၤစူးကါအီၤလၢ အကမၤဖလးစတူးအဂီၢ်
plate theory	ပလူး သံၣ်အိၣ်ရၢၣ်
platinum	စၢၢ်ထးလူၢ်ဒိၣ်ပှၤဒိၣ်အိၣ်ဒီးအလွၢ်စုအလွၢ်ဝါး
plutonium	ဖလူၣ်ထီၣ်နံၤယၢ်
point	တၢ်လၢအကါဒိၣ်, ပညိၣ်ယီၤတၢ်
pOH	pOH
poison	တၢ်အစူၣ်
polar bond	ဖိၣ်လၢၣ်ဘီ, အဲးထၢၣ်ခဲခါအဘၢၣ်စၢၤန့ၣ် အံၣ်လဲးကြိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်နီၤဖးလိၣ်သးတပွဲၤသိး
polar molecule	ဖိၣ်လၢၣ် မိၣ်လံၣ်ကျူ
polarization potential	ဖိၣ်လၢၣ်ရၢၣ်စုရၢၣ် ဖါတံၣ်ကၢၣ်
polarography	ဖိၣ်လၢၣ်ရိၣ်ကရဲးဖံၣ်
polarographic analysis	ဖိၣ်လၢၣ်ရိၣ်ကရဲးဖူးအတၢ်ပံၣ်ထံနီၤဖး

CHEMISTRY GLOSSARY - HIGH SCHOOL LEVEL

English	Karen
polarographic apparatus	ဖိပ်လုပ်ရိုက်ကရမ်းဖူး အပူခူတံး
polarographic wave	ဖိပ်လုပ်ရိုက်ကရမ်းဖူးအလှ
polonium	ဖိလိပ်နံနံယာ်
poly	ဖိလံ
polybasic acid	ဖိလံတံးစူးစူး အဲးစူး
polycarbonate	ဖိလံကပ်ဘိပ်နူး
polychloroprene	ဖိလံကလိပ်ရိုက်ပရူ
polycondensation	ဖိလံကိတ်တင်စုရိုက်
polycyclic	ဖိလံစက်ကလူး
polyelectrolyte	ဖိလံအံလဲးထြိုလဲး
polyester	ဖိလံအဲးစထပ်
polyethylene	ဖိလံအံသလူ
polyethylene glycols	ဖိလံအံသလူ ကလပ်ကီ
polyglycol	ဖိလံကလပ်ကီ
polyhydric alcohol	ဖိလံတူးဖူးအံလက်ကီတီ
polyisoprene	ဖိလံအံသိပ်ပရူ
polymer	ဖိလံမပ်
polymerization	ဖိလံမရောင်စုရိုက်
polypropylene	ဖိလံပရိုက်ပလူ
polystyrene	ဖိလံစတပ်ရူ
polytetrafluoro-ethylene	ဖိလံတဲးထြိုဖလိပ်ရိုက် အံသလူ
polyvinyl acetate	ဖိလံတံနဲ အဲးစူးတူး
polyvinyl alcohol	ဖိလံတံနဲ အဲလက်ကီတီ
polyvinyl chloride	ဖိလံတံနဲ ကလိပ်ရဲး
polyvinyl ether	ဖိလံတံနဲ အံသပ်
porcelain	ဖိစံလှိုင်
poromeric	ဖိရိုက်မါရူး
positron	ဖိစုန်ထြို
potash	ဖိတဲး
potassium	ဖိတဲးကစံယာ်
potassium nitrate	ဖိတဲးကစံယာ် နဲးထြူး
potassium permanganate	ဖိတဲးကစံယာ် ပါမဲကနဲး
potential energy	ဖိတဲးရိုက် အဲနဲကွပ်, တင်အံဂင်ကျါအဟိပ်ဂံ
potentiometric titration	ဖိတဲးရိုက်မဲးထြူး တံထြိုရိုက်
powder metallurgy	ဖိတံ မဲလဲကွပ်, တိထူးအတံထူးထိပ်ဂံတင်ကမူင်အသီးလှအဘပ်တင်ဆိပ်သနဲးအီဒီးဒူးကဲထိပ်တ ဂ်မိပ်ပုဂ်တခါခါသ့
praseodymium	ဖူးစံယိပ်တံမံယာ်
precipitant	တင်အသဲးအကပ်လှ အကဲထိပ်တင်အံဒဲးလှထံကျါ
precipitate	ထံအပူတင်အသဲးအကပ်ပင်ထိပ်ဒီး အံဒဲးလှထံ
precipitation	တင်မဲအသဲးလှ ထံအပူတင်အသဲးအကပ်ပင်ထိပ်ဒီး အံဒဲးလှထံ
precipitation titration	ဖရိုက်စံဖင်တူရဲ တဲးတူရိုက်
prepolymer	ပရိုက်ဖိလံမပ်
preservative	တင်ပင်ကီယပ်တင်, တင်ဟုန်ခွဲးလှကယါယုင်သဲးဒီးတင်အဂ
prill	ဖြူ
primary alcohol	ဖြူမရိုက် အဲလက်ကီတီ, ဝံဒိပ်ထဲးသဲးစိထံ
producer gas	တင်အသံလှ အထူးထိပ်တင်တံမံမဲး
product	တင်တဲကဲထိပ်အသီ ဖဲတင်မဲးလှထံပံအလီဂံ

CHEMISTRY GLOSSARY - HIGH SCHOOL LEVEL

English	Karen
promethium	ဖြိုင်မံသံယာ်
promoter	ဖြိုင်မိထာ်
proof	လၢအတူ်တၢ်ကဲ, တၢ်အုၣ်သး
property	ဖြီဝါတံ
propionic acid	ဖြိုင်ပံၣ်အီၣ်နးအဲးစး
propyl	ဖြိုင်ပါ
propylene	ဖြိုင်ပၣ်လှ
protactinium	ဖြိုင်တဲးထံနံယာ်
proteolysis reaction	ဖြိုင်တံၣ်အီၣ်လှစးပၣ်ဖိုင်ဆၢမၤသကိးတၢ်
proton acceptor	တၢ်တခါခါလၢအတူ်လိာ် ဖြီတိာ်
proton donor	တၢ်တခါခါလၢ အဟ့ၣ်ဖြီတိာ်ဆူ တၢ်အဂၤ
Prussian blue	ဖဲရဲၣ်အလွဲၣ်လှးဆူၣ်
purity	တၢ်ကဆုၣ်ကဆီ, တယါယုၣ်အသးဒီးတၢ်အဂၤဂၤနီတမံၤဘၣ်
pyrites	ပါရး
pyrolysis	ပၣ်ရီလှစး
pyrrole	ပၣ်ရီ
pyruvic acid	ပၣ်ရူဘူး အဲးစး
Q	Q
qualitative analysis	တၢ်ခံကွၢ်စီၤကွၢ် အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်အဂၢ်
quality control	တၢ်ပၤယၢ်ဂၤယၢ် တၢ်သ့အိၣ်ဒီးအီၤ, အတၢ်တူၤထီၣ်ထီၣ်ဘး လၢအမၤတၢ်
quanta	ခွဲၣ်တၢ်
quantitative analysis	တၢ်ခံကွၢ်စီၤကွၢ် တၢ်အိၣ်အါအိၣ်စ့ၤအဂၢ်
quartz	ဟီၣ်လဲအကီၤတကလုာ်, လၢအဖျါဆ့ဖျါလၢဒီးဘၣ်တၢ်သ့အီၤလၢနၢ်ရဲၣ်အပူၤ
quinine	ကွံနၢ်
R	R
radiation	ရူတံၣ်ယုၣ်
radical	ရဲၣ်တံၣ်ကၢ်
radioactive decay	ရူတံၣ်ယိၣ်အဲးတုးအတၢ်ဟးဂီၤကွံၣ်
radioactive series	ရူတံၣ်ယိၣ်အဲးတုးအတၢ်ရဲၣ်လီၤသး
radioactivity	ရူတံၣ်ယိၣ်အဲးတုးဘတံၢ်
radiocarbon	ရူတံၣ်ယိၣ်ကါဘီၣ်
radioisotope	ရူတံၣ်ယိၣ် အၣ်ဆိၣ်တိး
radium	ရူတံၣ်ယာ်
radius	ရူတံၣ်ယး
radon	ရူတံၣ်
rare	တဘျီတခါ, တညီန့ၢ်မၤအသးဘၣ်
rare earth	ဟီၣ်ခိၣ်ကပံၣ်လၢ အဘၣ်တၢ်ထံၣ်န့ၢ်အီၤကီ
rare gas	တၢ်အသပံၣ်လၢ အဘၣ်တၢ်ထံၣ်န့ၢ်အီၤကီ
rare metals	တိာ်ထးလၢ အဘၣ်တၢ်ထံၣ်န့ၢ်အီၤကီ
rate-determining step	တၢ်အဆီဘၣ်ယး တၢ်စံၣ်ညီၣ်တံၣ်တၢ်မၤအသးတမံၤမံၤအသဟီၣ်
ray	တၢ်ကပီၤအကျီၤတၢ်လဲၤ, တၢ်ကပီၤအယံၢ်
reactant	တၢ်လၢအပၣ်ဖိုင်ဆၢမၤသကိးတၢ်
reaction mechanism	ကျီၤကျဲၤလၢဂၢ်အတၢ်ဖိတၢ်လဲၤတဖၣ် ဟူးဂဲၤဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးလိာ်သးဒီးဒူးကဲထီၣ်တၢ်
reaction rate	တၢ်သဟီၣ်အချၢလၢအတၢ်ဖိတၢ်လဲၤတဖၣ်ဟူးဂဲၤဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးလိာ်သးဒီးဒူးကဲထီၣ်တၢ်
reagent	ရဲၣ်အုၣ်တုး

CHEMISTRY GLOSSARY - HIGH SCHOOL LEVEL

English	Karen
rearrangement	ကုမာရဲင်လီကုမာရဲင်တင်အိတ်သး
reaction	ဂ်အတင်ဖိတင်လံတဖန် ဟူးဂဲဘန်ဒိဘန်ထံးလိပ်သးဒီးဒူးကဲထီတင်
reactor	တင်လုအဒူးပင်ဖိုင်ဆာမာသကိးတင်
reclaiming	ရဲင်ကလုမု
rectification	ရဲးတံးဖကုရဲင်
redox reaction	ရဲတီးအတင်ပင်ဖိုင်ဆာမာသကိးတင်
reducing agent	ရဲင်ကုမုဒူးအုကုမု
reducing flame	ရဲင်ကုမုဒူး ဖလု, မုင်အုလုလုအမာလီကယင်တင်
reduction	တင်မာဆံးလီစုလီတင်
reduction potential	ရဲင်တားရဲင်ဖိုင်တင်ရဲင်, တင်မာဆံးလီစုလီတင်အဒိတ်ထံးဒိတ်ဘိ
refining	မာကဆီထီတင်တမံမံ
reflux	တင်အထံတမံမံ ဂုကုဆူအလီခံ
refrigerant	မာခုင်လီကဘးလီ, မာကဲကိင်လိင်လုတင်ခုင်သဟီင်
regeneration	ကုဘိထီတင်ကုဒီးတင်အသီ, ကုမာဂုထီတင်ကုတင်
reinforcing agent	ရဲင်အုင်ဖိးစု အုကုမု
repellent	တင်တကုလိင်တင်, ဆိတ်ဟးထီတင်တမံမံလုအဟဲဘူးထီ
replacement	ဆီတလဲကု တင်တမံမံလု တင်လီတပူပူ
replication	တင်အါထီတင်ဂီထီ
reversible reaction	တင်ပင်ဖိုင်ဆာမာသကိးတင်ဒိတ်ခါသု
rhodium	ရဲနံင်ယင်
rhodium	ရဲတံင်ယင်
ribonucleic acid (RNA)	ရဲင်တိင်နုကလံးအဲးစုး (အါအုင်အုင်) (RNA)
ring	တင်ကဝီကွီ
ring stand	တင်ကဝီကွီအလီ
ring structure	တင်ကဝီကွီကဲထီထံးအကျါအကျါ
rod	တင်အဘိ
rubber	ရီဘာင်
rubidium	ရူဘဲတင်ယင်
ruby	တင်မျှင်ဂီလု အလုင်ဒိင်ပုဒိင်
rust	ထးယံင်, ထးယံင်ထီ
ruthenium	ရူထဲသံနံယင်
S	S
saccharose	ဆဲးခရီး
salt	အံသင်
salt soda	ဆီးဆိတင်, အံသင်စိင်ဒါ
salt bridge	ဆီးတြး, အံသင်အတင်ဒိတ်
samarium	ဆမါရီယင်
saponification	ဆပိင်နံင်ဖကုရဲင်
sapphire	တင်မျှင်နီလု
saturated compound	ဆကုင်ရဲးတားဂ်ပင်ဖိုင်
saturated solution	ဆကုင်ရဲးတားထံကျဲင်ကျီ
scale	စကု
scandium	စကုင်တင်ယင်
scavenger	ဆင်ဖိဂီလုအလုယုအိတ်တင်သံ, အုင်ကျဲင်, ပုလုယုထုထုတင်အဂုလု ပုစူးကွဲင်တင်အကျါ
scientific data	တုထာင်တဖန်လု အဘင်ယးဒီးစဲအုင်တင်ကုင်သု
scientific method	ကျီကျဲလု အဘင်ယးဒီးစဲအုင်တင်ကုင်သု

CHEMISTRY GLOSSARY - HIGH SCHOOL LEVEL

English	Karen
scientific name	မံသင်္ဂလီအဘိဓာန်ဗေဒဗေဒနာမတူကွဲသွား
scientific notation	စံအောက်တင်စီနီသနီ
scissors	ထူးတံ ဗဟုမုဒ် ထူးရံး
sealant	တင်္ဂါတံလံပမံတံတင်္ဂါတင်္ဂါတင်္ဂါ မုတမုဒ် ထံလဲနီၤ မုတမုဒ် ဟးထီၣ်သုတသု
sedimentation	ကျဲတပူၤလံာတင်္ဂါပင်တုၣ်လီၤဒး
sedimentary rock	ကဲထီၣ်လံာ်ဃးဃီးလံာ်အဘိဓာန်တင်္ဂါပင်တုၣ်လီၤဒးအီၤလံာ် ရှုၣ်ကီၣ်, ကွံသုၣ်တဖၣ်အပူၤ
sedimentation potential	ကျဲတပူၤလံာတင်္ဂါပင်တုၣ်လီၤဒး ကဲထီၣ်သုထဲလဲၣ်ထဲလဲၣ် အဂ့ၢ်
secondary alcohol	စံၣ်ကပ်ဒြိုၣ် အံၣ်လကီၣ်ပီ
seed crystal	တင်္ဂါအချဲအသံးအကပ်ဆံးဆံးဖိလံာ် အအိၣ်ဒီးအကနူၤတဖၣ်လံာ်အယူၤဘၣ်လိၣ်သး
selenium	ဆဲလဲနီယံ
semiconductor	ဆဲၣ်မံကီၣ်တံၤထံၣ်
semi microanalysis	ဆဲၣ်မံမးခရိုၣ်အနာလုစုး, တင်္ဂါပင်ထံနီၤဖးဆံးတဝ်
semipermeable	တင်္ဂါသုစံၣ်နီၣ်, စံၣ်ထီၣ် တဖၣ်တဝ်
semisynthetic	တင်္ဂါအလီၤအယီၤတဖၣ်တဝ်
sequestering agent	ဆံကွဲးစတု အကွဲး
series	တင်္ဂါဘၣ်ရဲၣ်လီၤသးတခါဘၣ်တခါ ဒ်တင်္ဂါပင်ဖျါအိၣ်ဝဲအသီး
serum	ဆံၣ်ရၢၣ်
sewage treatment	တင်္ဂါမၤဂ့ၢ်ထီၣ် တင်္ဂါအုၣ်တင်္ဂါဆံၣ်, ထံဘၣ်အံၤလံာ် တင်္ဂါဒုးယွၤကွံၣ်
shell	တင်္ဂါလံာ်အလီၤဂဲၣ်ဒီးချိုၣ်အကု, တင်္ဂါအတကီၣ် မုတမုဒ် ချိုၣ်ကုတမံၤမံၤ
silica gel	ဆံၣ်လံကပ် ကွဲ
silicate	ဆံၣ်လံကွဲး
silicon	ဆံၣ်လံကီၣ်
silicon carbide	ဆံၣ်လံကီၣ် ကပ်ဘး
silicone	ဆံၣ်လံကီ
silicone oil	ဆံၣ်လံကီ အသိထံ
silver	စု
single replacement	တင်္ဂါဘၣ်ဆီတလဲတင်္ဂါလီၣ် ထဲတဘီၤ မုတမုဒ် ထဲတခါဒီး
sinter	စုထံၣ်
sintered crucible	စုထံၣ် ခြူးစုဘၢ
slow oxidation	အီးကဆံၣ်တုၣ်လံာ် အကဲထီၣ်သး ကယီကယီ
sludge	တင်္ဂါတဂ့ၢ်တဘၣ်လံာ် အဟးထီၣ်လံာ် စဲးဖိကဟၣ်တင်္ဂါမၤလီၣ်
slurry	စလီရဲ
smelt	မၤကီၣ်ပံၣ်လီၤ ဟီၣ်လံာ်သွဲး
smog	ကလံၤဘၣ်အံၤလံာ် အအိၣ်ဒီးမုၣ်အူလုၣ်ဒီးဘုၣ်မုၣ်ကျဲကျီ
soda	ဆိၣ်ဒုၣ်
soda ash	ဆိၣ်ဒုၣ်မုၣ်အူလုၣ်
sodium	ဆိၣ်တံၣ်ယၢ်
sodium chloride	ဆိၣ်တံၣ်ယၢ် ကလိၣ်ရဲး
sodium hydroxide	ဆိၣ်တံၣ်ယၢ် ဟးဒြီးဆဲး
sol	စိၣ်
solid solution	တင်္ဂါကီၣ်လိၣ်အထံကျဲကျီ
solidus	စိလတုး
solubility	တင်္ဂါသုပံၣ်လီၤလံာ်အထံကျဲကျီ
solubility curve	စိၣ်လုၣ်ဘုလတံ ခး, တင်္ဂါပံၣ်လီၤလံာ်ထံကျဲကျီတင်္ဂါမၤနီၣ်ပနီကုၣ်
solubility product constant	စိၣ်လုၣ်ဘုလတံ ပရီတး ဒိစတး, တင်္ဂါပံၣ်လီၤလံာ်ထံကျဲကျီအတင်္ဂါကဲထီၣ်တပယူၣ်ယီ
solubility product expression	စိၣ်လုၣ်ဘုလတံ ပရီတး အးစပြုၣ်ရဲၣ်, တင်္ဂါပံၣ်လီၤလံာ်ထံကျဲကျီအတင်္ဂါကဲထီၣ်အတင်္ဂါပင်ဖျါ

CHEMISTRY GLOSSARY - HIGH SCHOOL LEVEL

English	Karen
solute	တၢ်တမံၤမံၤလၢ အပံ့ၢ်လီၤလၢထံကျိအပူၤ
solution	တၢ်ထံၣ်တခါလၢ အအိၣ်ဒီးတၢ်တမံၤမံၤပံ့ၢ်လီၤလၢအပူၤ
solution equilibrium	စလူၣ် အံၣ်ခွဲလွၣ်ဘယၢ်, တၢ်ပံ့ၢ်လီၤလၢထံကျိအဝံၣ်ပံ့ၤသီး
solvent	တၢ်အထံတခါလၢ အမၤပံ့ၢ်လီၤတၢ်အဂၢၤတမံၤသ့ဝဲ
sour	တၢ်အဆံၣ်အရီၢ်
specific heat	စပဲးဆုဖူး ဟံး, တၢ်ကိၣ်လီၤတံၢ်လီၤဆဲး
specific gravity	စပဲးဆုဖူး ကရၢတတံၢ်, ဟီၣ်ခိၣ်အတၢ်ထူးယၢလီၤတံၢ်လီၤဆဲး
spectral lines	တၢ်ကဝီၤအလွဲၢ်ရဲၣ်သးတိၤတဖၣ်လၢ အအိၣ်ရဲၣ်သးဒ်အဝးလၢဒၣ်ဝဲအသိး
spectrometer	စပဲးကြိၣ်မံထၢၣ်
spectroscopy	စပဲးကြိၣ်စတီၢ်ပံၣ်
spontaneous chemical change	ဘၣ်ယးဒီးဂၢ်အတၢ်ဖိတၢ်လံ တၢ်ဆီတလဲလိၣ်သးတဖၣ်ကဲထီၣ်ရူၣ်
spontaneous ignition	ဒူးမ့ၣ်အူအိၣ်တၢ်ဒီးကဲထီၣ်တၢ်ရူၣ်
stability	တၢ်တမံၤမံၤအတၢ်အိၣ်ကၢအိၣ်ဒီး, အိၣ်ဂၢ်တပၢ်
stability constant	စထုၣ်ဘုလတံၢ် ဒိစတဲး, တၢ်အိၣ်ဂၢ်တပၢ်တပယူၣ်ယီ
stabilization	စထုၣ်ဘၣ်လစုၣ်, တၢ်အိၣ်ဂၢ်တပၢ်
stabilizer	စထုၣ်ဘၣ်လၢစၢ်, တၢ်ဒူးအိၣ်ဂၢ်တပၢ်တၢ်
stable compound	စထုဘၣ် ခိၣ်ပီ, ဂၢ်ပၣ်ဖျိၣ်လၢအအိၣ်ဂၢ်တပၢ်
stain	အိၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်အကဝီၤဖိအဖိး,လဲလိၣ်တၢ်အလွဲၢ်ဒိဖျိတၢ်ထံလၢအအိၣ်ဒီးအလွဲၢ်
standard calomel electrode	ခၢၣ်လိမဲၣ် အလဲးကြိးတၢ်ပၣ်ပနီၣ်အပတီၢ်
standard condition	တၢ်ဆၢကတီၢ်, တၢ်မၤအသးလၢ အမ့ၢ်တၢ်အဂၢၤကတၢ် ဒီး အဘၣ်ဘျိးဘၣ်ဒါကတၢ်
standard electrode potential	အလဲးကြိး ဖိၣ်တဲၣ်တၢ်ပၣ်ပနီၣ်အပတီၢ်
standard heat of formation	စတၢ်တဲး ဟံး အိး ဖိၣ်မ့ၣ်, တၢ်ဒူးကဲထီၣ်တၢ်အတၢ်ကိၣ်အတၢ်ပၣ်ပနီၣ်ပတီၢ်
standard oxidation-reduction potential	အိးကစံၣ်တုၣ် ရဲၣ်တးရဲ ဖိၣ်တဲၣ်, အိးစံၣ်ဒုၣ်အတၢ်စုၤလီၤတၢ်ကဲထီၣ်အသးအတၢ်ပၣ်ပနီၣ်ပတီၢ်
standard pressure	စတၢ်တဲး ဖရၢရဲၣ်, တၢ်ဆီၣ်သနံးတၢ်ပၣ်ပနီၣ်ပတီၢ်
standard solution	စတၢ်တဲး စလူၣ်, ဂၢ်ကျဲၣ်တၢ်ထံအတၢ်ပၣ်ပနီၣ်ပတီၢ်
starch	တၢ်အိၣ်အသးအကၢ်တမံၤလၢ အဘၣ်တၢ်ထံၣ်န့ၢ်အိၣ်လၢဘုကျဲၣ်ကမ့ၣ် မုတမ့ၢ် နွဲၣ်တခူတံၢ် ဒီးဟုးသးအပူၤ
state	ပုၤတဂၢၤ မုတမ့ၢ် တၢ်ဖိတၢ်လံၤတခါခါ အတီၤလၢအအိၣ်ဒီးအိၣ် ဒၣ်ဝဲတကီၤခါ
steam distillation	ဝဲတု တုၣ်စထံၣ်လုၣ်, တၢ်ဖိၣ်န့ၢ်ထံသဝံအစီထံ
stearic acid	စတံၤယါရူး အဲးစူး
steel	ထးတဒု, တၢ်မၤအိၣ်လၢထးဒီးခါဘၣ် ထးလဲ
stereochemistry	စတံၢ်ရဲၣ်ယိၣ်ခဲမ့ၣ်ကြိၣ်
stereoisomer	စတံၢ်ရဲၣ်ယိၣ်အံၣ်ဆိၣ်မ့ၣ်
stoichiometry	စတီၢ်ခွဲၣ်ယိၣ်မဲကြိၣ်
stopper	တၢ်အချိၣ်ဖျိၣ်ဒ်ပလီၤအိၣ်ဖျိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်
STP	အဲးစထံၣ်ဖိၣ် (STP)
straight-chain compound	ခိၣ်ပီအိၣ်ဒီး ပျံၤအစၢၤလီၤလီၤဘျၢဘျၢ
strip	အိးထီၣ်ကွဲၣ်တၢ်တကကြၢၤလၢတၢ်တမံၤအလီၤ, လီၤဆီဒၣ်တၢ်တုၤအအိၣ်ဘၣ်ဆု မုတမ့ၢ် လၢကဒိ
strong acid	အဲးစူးလၢအဝံၣ်ဆူၣ်
strong base	ဘူးလၢအဝံၣ်ဆူၣ်
strong electrolyte	အံၣ်လဲးကြိၣ်လဲးလၢ အဝံၣ်ဆူၣ်
strontium	စကြီထံၣ်ယၢ်
structural formula	စကြၢၣ်ခွဲၣ်ရၢၣ် ဖိမူလၢၣ်, တၢ်ဒူးကဲထီၣ်တၢ်အက့ၢ်အဝီၤအကျိၤသန့
subatomic particle	ဝဲးအတီမု ဖၣ်တံၢ်ကၢၣ်, အဲတီမုတဝၢ်အကမ့ၣ်
sublevel	အိၣ်လီၤဆၢၣ်တဆီ

CHEMISTRY GLOSSARY - HIGH SCHOOL LEVEL

English	Karen
sublimate	တၢ်အကိၣ်လိၣ် ဟိုၣ်လဲလိၣ်သး တၢ်အိၣ်အထံ လၢတၢ်ဘၢၣ်စၢၤ
sublimation	တၢ်မၤသးဘၢၣ်သးတၢ်အကိၣ်လိၣ် ဟိုၣ်လဲလိၣ်သး တၢ်အိၣ်အထံ လၢတၢ်ဘၢၣ်စၢၤ
sublime	လၢအကိၣ်လဲၣ်ဒိၣ်ဒီးဒီးဘၢၣ် တၢ်ကိၣ်တၢ်စီၣ်တၢ်ဘၢၣ်သ့ၣ်ဘၢၣ်သး
subliminal	စ့ၤန့ၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါသးဆးတၢ်အိၣ်သး တၢ်အဖျၢၣ်ကတၢၢ်တဆီ
subscript	ကွဲးအီၤလၢလံာ်ကျိၤအဖီလၢ
subshell	တၢ်အတၢ်ကိၣ်ဆဲးဖိတဖၣ်
substance	တၢ်အကိၣ်လိၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ထံ မ့တမ့ၢ် ဂၢၢ်သဝံလၢအအိၣ်ဒီးကံၤလဲလိၣ်ဆီ
substituent	တၢ်တမံၤမၤလၢ ကဘၣ်တၢ်လဲလိၣ်စူးကါအီၤလၢ တၢ်ဂၤအလီၢ်
substitution reaction	စဲးပစံၣ်ကျၢၣ်ရဲၣ် အဲဒါန့ၣ်, တၢ်ပၤဖျၢၣ်ဆၢမၤသးကိးတၢ်လၢအတဘၣ်တၢ်ဟိုၣ်လဲအီၤ
substrate	စဲးပစံၣ်
sucrose	ဆူခရီး
sulfur	ဆၢလဖၣ်
sulfuric acid	ဆၢလဖျၢၣ်ရူး အဲဒါ
super cooled	ဂိၢ်အါတလၢ ကံၣ်ဆိး
super oxides	စူၣ်ပၤ အီးကဲး
supersaturated solution	စူၣ်ပၤ စၢၤကျၢၣ်ရူးတဲးကျဲၣ်ကျိၣ်ထံ
supersaturating	စူၣ်ပၤစၢၤကျၢၣ်ရူးတဲး
surface	တၢ်မံၤဖဲးခိၣ်
surface activity	တၢ်မၤအသးလၢ တၢ်မံၤဖဲးခိၣ်လိၣ်
surface-active agent	ဆၢဖူး အဲဒါတုး အ့ကုၤ, တၢ်မံၤဖဲးခိၣ်လိၣ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ
surface area	မံၤကဝီၤအလဲၣ်အိၣ်ထံအံၤထဲန့ၤ
surface chemistry	ခဲမ့စၢၤတၢ်ထံဒီးဂၢၢ်သဝံအဘၢၣ်စၢၤ
surface orientation	ဆၢဖူး အိၣ်ရံၣ်ယၢၢ်ထုၣ်ရဲၣ်, တၢ်မံၤဖဲးခိၣ်အတၢ်အိၣ်သး
surface reaction	ဆၢဖူး ရံၣ်အဲဒါန့ၣ်, တၢ်မံၤဖဲးခိၣ်အတၢ်ပၤဖျၢၣ်ဆၢမၤသးကိးတၢ်
surface tension	ဆၢဖူး ထၢရဲၣ်, တၢ်မံၤဖဲးခိၣ်အတၢ်ဖျၢၣ်ဆၢ
suspension	စဲးစပဲၣ်, တၢ်အိၣ်ကတီၢ်တစီၤ
symbol	တၢ်ပနီၣ်လီၤဆီ
synchrotron	စုၣ်ခြိၣ်ကြိၣ်
syndetic	စုတဲးတုး
synthesis	တၢ်တမံၤလၢအအိၣ်လၢ တၢ်မုၢ်တၢ်ဘိးဆၢဖိကိၣ်ဖိအပူၤန့ၣ်ဆၢအသိးအံၤ ဘၢၣ်တၢ်မၤထူးထီၣ်အီၤလၢ ပုၤကညီၣ်ဒီးတၢ်အလီၤဒီးကသံၣ်ကသီကျိၤကျဲ
synthesis gas	တၢ်သဝံလၢ ပုၤကညီၣ်မၤကဲထီၣ်ဝဲ
synthetic resin	သ့ၣ်အထူးပံၤတနံးလၢ ပုၤကညီၣ်မၤကဲထီၣ်ဝဲ
T	T
tantalum	ထဲထလဲၣ်
tar	ကျဲတဲးအုၣ်, ညါသူးအယံၣ်
tartaric acid	ထါတရူးအဲဒါ
technetium	ထဲးကနံၣ်ထံၣ်ယၢၢ်
technology	စဲးဖိကဟံၣ်ပိညါ
tellurium	ထၢၣ်လျှၢၣ်ရဲၣ်ယၢၢ်
temperature	တၢ်ကိၣ်တၢ်ခုၣ်အတၢ်ထီၣ်
terbium	ထံၣ်ဘၣ်ယၢၢ်
terephthalic acid	ထၢၣ်ရဲၣ်သဲလူး အဲဒါ
ternary	သၢခါပၤဖျၢၣ်ကဲထီၣ်တခါ
ternary acid	ထါနဲရဲၣ် အဲဒါ

CHEMISTRY GLOSSARY - HIGH SCHOOL LEVEL

English	Karen
tertiary alcohol	ထပ်ချရန် အပ်လက်ပ်တီ
terylene	တပ်ရံလှ
test tube	ထဲးစကြူး
test tube holder	တပ်လှအစိုဏ်း ပီၤဘိမၤကွၢ်တၢ် ခံသိးအသုတလီၤတပ်တၢ်အဂီၢ်
test tube rack	စံးပိပ်ခိဉ် လၢတၢ်ကပပ် ပီၤဘိမၤကွၢ်တၢ်အဂီၢ်
tetrachloride	ထဲးထြၢ်ကလိပ်ရဲး
tetra fluoride ethylene (ethylene tetrafluoride)	ထဲးထြၢ်ဖလိပ်ရိဉ် အပ်သလု (အပ်သလု ထဲးထြၢ်ဖလိပ်ရဲး)
tetramer	ထဲးထြၢ်မပ်
thallium	သံဉ်လံာ်ယၢ်
theoretical plate	သံဉ်အိရဲးတးတၢ် ဖျး, တၢ်အကဘျၢ်လၢတၢ်ထိပ်တယၢ်ကွၢ်အီၤ
theory	သံဉ်အိရဲဉ်
thermal diffusion	တၢ်ကိၢ် အိဉ်လီၤပြုအၢၣ်
thermal polymerization	သါမၢၣ် ပိဉ်လံာ်မရးစုရဲဉ်
thermite	သါမး
thermo balance	သပ်မိဉ် ဘဲလး, တၢ်ကိၢ်အိဉ်ထဲသိးသိး
thermochemistry	သပ်မိဉ်ခဲမုစကြၢ်, တၢ်မၤလိတၢ်ကိၢ်အၢၣ်အကျိၤ
thermocouple	သပ်မိဉ်ခပ်ပၢဉ်, တၢ်ပီးတၢ်လီၤလၢအထိပ်တၢ်ကိၢ်လၢအအိဉ်ဒီးပျံၤထးဖိခံဘိထိးတၢ်လီၤသးလၢတၢ်ပ နီဉ်ခံတီၤ
thermoform	သပ်မိဉ်ဖိဉ်, တၢ်ကိၢ်ကဲထိဉ်သး
thermonuclear device	သပ်မိဉ်နူချဲယးအတၢ်ပီးတၢ်လီၤ
thermonuclear reaction	သပ်မိဉ်နူကျဲယး ပပ်ဖိဉ်ဆၢမၤသကီးတၢ်
thermoplastic	သပ်မိဉ်ပလဲးစတး
thermosetting	သပ်မိဉ်စဲးတု
thiamine	သပ်ယၢ်မု
thiol	သၢၣ်ယီ
thistle tube	သုးစတဲဉ်ပီၤဘိ
thorium	သိဉ်ရံယၢ်
thulium	သူလံယၢ်
tin	တု ဝပ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤ, ပုဉ်ဝါ, စၢၢ်ဝါ
tincture	တုဉ်ဉုဉ်
titanium	ထဲးတုနံယၢ်
titrant	ထဲးထြၢ်ကြူး
titration	ထဲးထြၢ်ဩရဲဉ်
toluene	တီဉ်လျှၢ်အု
toner	ထိဉ်နုဉ်
tongs	နီဉ်တံဉ်
torr	ထီအါ
trace element	တၢ်တမံၤလၢ အပဉ်ထဲတဲးတမံး
tracer	တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢဘၣ်တၢ် ထိဉ်နုဉ်အီၤသုလၢပုၤကညီနီဉ်ခိအပူၤဒီးဘၣ်တၢ်သုအီၤ ခံသိးကယုထိဉ်နုဉ်လၢပုၤကညီအနီဉ်ခိအပူၤ နုဉ်တၢ်မနုၤမၤအသးလဲဉ်
transfer pipette	ပံဉ်ပဲး လၢအဆူတၢ်
transference number	ထဲးထြၢ်စဖါရဲး နီဉ်ဝဲ
transition element	ထဲးထြၢ်စုရဲ အဲလဲး, တၢ်မိၢ်ပုၤလၢဆူဒီဖျိတၢ်
transition series	ထဲးထြၢ်စုရဲ စံရံ, တၢ်ဆူဒီဖျိတၢ်အတၢ်ရဲဉ်လီၤသး
transmutation	ထဲးထြၢ်တုရဲဉ်
transuranic element	ထဲးထြၢ်ရဲနုး အဲလဲး
triad	တၢ်သၢခါတကရူၢ်ယီ

CHEMISTRY GLOSSARY - HIGH SCHOOL LEVEL

English	Karen
trichloroethylene	ထြိုင်ကလိန်ရိုက်အံင်သလု
tricyclic	ထြိုင်စါကလုး
tri-ethanolamine	ထြိုင်အံင်သနီလမု
tri-ethyl-aluminum	ထြိုင်အံင်သါ အလျှိုင်မံးနယာင်
triglyceride	ထြိုင်ကျးဖြူး
tri hydroxide alcohol	ထြိုင်ဟးဒြီးဆဲး အံင်လကိင်ဟီ
trioxide	ထြိုင်အီးကဆဲး
triple beam balance	ထြူးပံင်ဘု အတင်ထဲသီးတုးသီးလိင်သး
triple bond	ထြူးပံင်ဘီ, တင်ဘူးစဲဘူးလိင်သးသါခါ
triple point	ထြူးပံင်ဖွဲး, တင်ပနီင်သါထံင်
tritium	ထြိုင်တံင်ယာင်
true solution	ထြုစလူ့ရှိုင်, တင်ကျိုင်ကျီထံလါအဘင်
tubing	တူပု, တင်ထာနုင်ဖူပီဘီပူ
tungsten	တဲစတဲင်
tungsten carbide	တဲစတဲင် ကင်ဘး
two-hole stopper	တင်အခိုင်ဖျိုင်လါ တင်အခိုင်အီးအိုင်ခဲခါအဂီင်
U	U
ultimate analysis	အံင်လထံင်မုး အနာလစုး, တင်ပံင်ထံနီဖးအဂုးကတင်
ultraviolet radiation	အံင်လထြိုင်ဘဲအိလဲး ရှိုင်တင်ယုရှိုင်, အလွိုင်လုးတင်ပီဆဲးလီလါအဆူင်
uncertainty principle	အာိုင်စာင်ထုတဲ ဖရူစဖာင်, အကျိးကျဲသုင်တဖင်လါတလီတင်လီဆဲး
uniform dispersion	ယူနံင်ဖီ တူးစပါရှိုင်
unit	ယူနံး
unsaturated component	အာိုင်စထြိုင်ရူတဲး ခိုင်ပီ, တင်တထာနုင်လီတင်သံးကတင်လါအကျိုင်ကျီသးတမံင်
V	V
vacancy	တင်မါလီဟီ
vacuum condensing point	ဘာင်ဥူ ခိုင်တဲစု ဖွဲး, ကလံပင်ဖိုင်အပနီင်
vacuum crystallization	ဘာင်ဥူ ခရူးစတဲင်လိုင်စုရှိုင်, ကလံမါဆဲထိုင်တင်အကျိးအကျဲ
vacuum crystallizer	ဘာင်ဥူ ခရူးစတဲင်လိုင်စု, ကလံမါဆဲထိုင်တင်
vacuum distillation	ဘာင်ဥူ တုင်စတင်လုရှိုင်, ကလံဟာနုင်အစီသဝံ
valence	ဘုင်လိုင်စံင်
valence electrons	ဘုလဲး အလဲးထြီး
vanadium	ဘနုတင်ယာင်
Van der Waals force	ဘာင်တင်ပီ ဝင်သဟီင်
Van't Hoff equation	ဘာဟီး တင်ပုးသီးထဲသီး
Van't Hoff isochore	ဘာဟီး အိုင်ဆိုင်ခိ
Van't Hoff isotherm	ဘာဟီး အိုင်ဆိုင်သဲင်
vapor	ထဲအသဝံ
vapor pressure	ဘုဖာင် ဖရူရှိုင်, ထဲသဝံအတင်ဆိုင်သနံး
vapor pressure depression	ဘုဖာင် ဖရူရှိုင် တံင်ပြူးရှိုင်, ထဲသဝံအတင်ဆိုင်သနံးဆဲးလီစုလီ
vehicle	သီလုင်, တင်တမံင်လါ အစိင်ဆုာတင်အဂါ
velocity	တင်ချသဟီင်
velocity of light	မုင်အတင်ကပီ ယုင်ချသဟီင်
vicinal	ဘးစံင်နာင်
vinegar	တါဆိုင်ထဲ
vinyl	ဘနါ
vinyl chloride	ဘနါ ကလိုင်ရဲး

CHEMISTRY GLOSSARY - HIGH SCHOOL LEVEL

English	Karen
viscosity	တသုစဲဘူးစဲဘူး
viscous liquid	တၢ်အထံအနီၤလၢ အပံၤဒီးစဲဘူး
vitreous	ဘုၤကြီး
volatile	လဲၤလိၤသးညါကဒၢ်သုဝဲဆူ တၢ်အသဝံ
volatility	တၢ်သုလဲၤလိၤသးညါကဒၢ်သုဝဲဆူ တၢ်အသဝံ
volatilize	ကဲထီၣ် ဒ်အမုၢ်တၢ်လၢလဲၤလိၤသးညါကဒၢ်သုဝဲဆူ တၢ်အသဝံ
volt	ဘီး (တၢ်ထီၣ်လီၤသဟီၣ်ဝံၣ်ဒွးတခါ)
voltaic cell	ဘီးတုးဆဲ
volume	တၢ်အမိၢ်ပွၢ်မုၢ်တမ့ၢ် တၢ်အသးအကၢ်အတၢ်အိၣ်ပွဲၤဆံးအါဆံးအါ
volume bottle	ဘီၣ်လျူ ဘီးထၢၣ်, ပလီၤလၢတၢ်အသးအကၢ်အိၣ်ပွဲၤဝဲ
volumetric analysis	ဘီၣ်လျူမဲးတြး အနၢၤလစုး, တၢ်ပဲၤထံနီၤဖးတၢ်အသးအကၢ်အိၣ်တံၢ်လီၤအဝုၢ်
volumetric flask	ဘီၣ်လျူမဲးတြး ဖလၢး, ထးကိၢ်ဒၢၤလၢအိၣ်ဒီးတၢ်အသးအကၢ်အိၣ်တံၢ်လီၤ
volumetric pipette	ဘီၣ်လျူမဲးတြး ပံၢ်ပဲး, ပီၤဘိလၢအိၣ်ဒီးတၢ်အသးအကၢ်အိၣ်တံၢ်လီၤ
vulcanization	ဘၢခၢၣ်န့ၣ်စုၣ်
W	W
water	ထံလၢ ပအီၤဒီးပသုဝဲ
water gas	ထံအဝဲသဝံ
water glass	တၢ်ပီးတၢ်လီၤလၢအကထၢၣ်ထံအဝီၢ် ဘၣ်တၢ်မၤအီၤလၢယွၤခၢၣ်စိး
water of crystallization	ခရူးစထံၣ်လဲၣ်စုၣ် အထံ
water softening	စိးဖထဲန့ အထံ, တၢ်မၤလီၤကဘျီထံ
water pollution	ထံဘၣ်အဘၣ်သီ လၢတၢ်ကမ့ၢ်တဖၣ်အယီ
water vapor	ထံအသဝံ
wave	လၢ
wave length	လၢအထီ
wave velocity	လၢအထီၣ်အလီၤတၢ်ချသဟီၣ်
waxes	ကနဲယိးတဖၣ်
weak acid	အဲးစူးလၢအဝံၣ်စၢ်
weak base	ဘူးလၢအဝံၣ်စၢ်
weak electrolyte	အံၣ်လဲၣ်ကြိၣ်လဲး လၢအဝံၣ်စၢ်
weighing bottle	ပလီၤလၢတၢ်ကခံကွၢ်စီကွၢ် တၢ်တယၢ်ယၢ်အဝီၢ်
weight	အတယၢ်အယၢ
wire gauze	ဝုၣ်ယၢၣ် ကး
wood alcohol	ဂူး အဲၣ်လကီၣ်ဟီ, သုၣ်အသးထံ
X	X
xenon	စံနီၣ်
X-rays	ယဲၤဖျါ ဝဲၣ်အယဲၤတကလုၣ်, တၢ်ဂီၤယဲၤဖျါ
xylene	စၢၣ်လု
Y	Y
yeast	ကီၣ်မံၣ်
ytterbium	ယထၢဘၣ်ယၢ်
yttrium	ယထြဲၣ်ယၢ်

CHEMISTRY GLOSSARY - HIGH SCHOOL LEVEL

English	Karen
Z	Z
zeolite	စံယိုဉ်လဲး
zero group	ဝးကရူဂ်
zinc	ဇုး (ပုဂ်ဝါလါအကပုဂ်တကလုဂ်)
zirconium	စဉ်ခိဉ်နံယါဂ်
zone refining	စိရံဉ်ဖါနု, တဂ်မၤဆဲးထီဉ်လါဂ်ဆဲးကိဂ်လိဉ်အကျိၤအကျဲ